

Robotterne tager sliddet

Roskilde Kommune
køber for en million
ny teknologi
Side 6

Fyret og genansat med løntilskud

Side 12

Sommerdyst 10

Sommerdysten er årets store event for alle LO's unge.
Tag med til 3 inspirerende og udviklende dage, hvor du bliver udfordret på din faglighed og personlighed.
Se, hvad fællesskabet kan, og fest igennem sammen med 500 andre, aktive unge. Det bliver en weekend, du aldrig glemmer!

20.-22. AUGUST 2010 FREDERICIA IDRÆTSANLÆG

- Samarbejde, solskin og sommerfest på tværs af fag
- En weekend, du aldrig glemmer!
- Fællesskab, fest og fantastiske oplevelser!
- Gratis fælles transport med bus

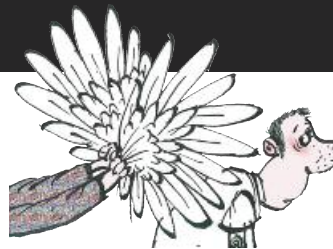

TILMELD DIG FØR ALLE ANDRE!

Se mere om sommerdysten inkl. billederne fra sidste år på www.loungdom.dk

Tilmeld dig på sms med tekst "sommerdyst forbund cpr-nummer" til 1940 – vi skal altså vide, hvor du er medlem, have dit cpr.nr og husk mellemrum!*

*Tilmelding koster alm. sms-takst.

Min leder kalder mig HA-darlingen

Jeg er for nylig blevet tatoveret på min overarm – og lige siden har lederen konsekvent kaldt mig for HA-darlingen, skriver en læser, som synes, det er træls og forsøger at sige fra over for mobningen. **Panelet svarer side 36**

Flere fattige

Mange af FOAs medlemmer er i deres daglige arbejde tæt på mennesker, der lever i fattigdom og social udstødelse. Trods stigende fattigdom er regeringens indsats ikke engageret, mener kendt forsker.

Tema side 16

Bodils nye makker

Strygerobotten sparer husassistent Bodil West for meget ensidigt, gentaget arbejde på Lokalcentret Sct. Peders Stræde i Roskilde

side 6

Mindre nedslidning med kombinationsjob

Rengøringsassistent Connie Adamczesky har et kombinationsjob på Københavns Rådhus. Det forebygger nedslidning, når hun veksler mellem at gøre rent og servere for rådhusets gæster

side 9

Ekstra rengøring gav færre infektioner

Antallet af patienter, der blev smittet med resistente bakterier, faldt med 26,6 procent, da der blev gjort ekstra godt rent på to hospitalsafdelinger i Glasgow

side 30

Også i dette nummer

Nu er jeg gratis for kommunen

side 12

Dennis K. Så kom regningen

side 24

På mandetur. Se billederne

side 25

Lønkommissionen: Kvinder får mindre i løn

side 28

Rigtige hænder

Landets kommuner holder sig ikke tilbage. Med den ene hånd skærer de ned og fyrer ansatte. Med den anden hånd sender kommunerne de fyrede i aktivering i de selv samme fag, som de fyrede kommer fra. På den måde sparer kommunerne penge. Og de får tilmed udført arbejde på de kommunale institutioner af aktiverede, kompetente ansatte på dagpengesats – betalt af staten. Altså stort set gratis medarbejdere til at lave mad, vedligeholde bygninger og passe børn.

Tag nu Annette Jensen i dette nummer af *fag og arbejde*. Hun blev fyret på ét ældrecenter i Vordingborg Kommune og senere sendt i job med løntilskud på et andet. Her gør hun blandt andet rent på toiletter og vasker tøj. Det hedder sig ganske vist, at Annette er de 'ekstra hænder', som aflaster det rigtige personale – hvilket lige akkurat gør ordningen lovlig på papiret.

Jeg vil dog nødig være beboer et sted, hvor rengøringen af toiletsædet bliver betragtet som en overflødig, men rar ekstra-opgave. Og mon ikke, de aktiverede hellere vil være 'rigtige hænder' og dermed få rigtig løn, rigtig pension og rigtige feriepenge. Meningsfuld aktivering er godt. Men prisen må ikke være, at nødvendige job i det offentlige forvandles til tilskudsjob. ■

Venlig hilsen
Gitte Hejberg,
chefredaktør

»Der er nogen, der har fået nok, og det her kan godt være starten på en stærkere mobilisering, hvor utilfredse borgere samles til protestarrangementer vendt mod regeringens politik.«

ARBEJDSMARKEDSFORSKER FLEMMING IBSEN OM TILLIDSFOLKENES STORMMØDE I FREDERICIA. LÆS MERE OM DET PÅ SIDE 41.

Førstehjælpen er klar

Hvis du vil have et hurtigt svar på de mest almindelige spørgsmål om for eksempel afskedigelse, barsel, ferie eller sygdom, så prøv FOA førstehjælp på www.foa.dk.

Kommuner skraber kistebunden

En tredjedel af landets kommuner har genåbnet deres budgetter for 2010 for at finde flere besparelser, oplyser OAO – Offentligt Ansattes Organisationer – der har undersøgt sagen. Og det er ikke småbeløb, de leder efter. I Lolland og Guldborgsund kommuner skal de finde henholdsvis 100 og 135 millioner kroner. Sønderborg Kommune har ikke genåbnet 2010-budgettet, men er på vej med et sparekatalog, der over de næste tre år skal skaffe 300 millioner kroner. ■

FOTO: COLOURBOX

Odder må droppe mundkurv

Når kommunen skærer løs af velfærdsydelse, er det rart, hvis personalet ikke råber for meget op. Den tanke er nok mere end én gang gået gennem hovedet på Jesper Hjort, kommunaldirektør i Odder Kommune, inden han satte sig ned og skrev et brev til lederne i kommunen, som Horsens Folkeblad har fået fingre i. »Ledere må ikke udtale sig imod besparelserne, da byrådet fastlægger ledelsens standpunkt. Dette gælder, uanset om lederen udtaler sig som repræsentant for kommunen eller som privatperson.« lyder budskabet fra kommunaldirektøren, der tilsyneladende bekymrer sig mere om sin arbejdsro end om ytringsfriheden. Folketingets ombudsmand, Hans Gammeltoft-Hansen, har efterfølgende kritiseret Odder Kommune skarpt, og kommunen har også selv beklaget hændelsen. Ombudsmanden fastslår i en udtalelse, at offentligt ansatte, der udtaler sig som privatpersoner om besparelser, har en 'vidtgående ytringsfrihed'. ■

Kødklister på bænken

Måske slipper de europæiske forbrugere for at få kødklister – Thrombin – der kan binde små kødstykker sammen, så de ligner en hel steg, på tallerkenen. Ganske vist vedtog et flertal af EU-landene at lovliggøre klisteret, men de havde glemt, at netop i den slags sager har EU-parlamentet vetoret, og den har det indtil videre benyttet, så forbrugere altså i denne omgang slipper for at tage stilling til, om de vil spise klister, fortæller EU-parlamentsmedlem Dan Jørgensen på sin blog. ■

»Ægtemænd er som bål – de går ud, hvis man ikke holder øje med dem.«

ZSA ZSA GABOR

Spar 18 kroner – mange gange

Basilikum, morgenfrue, citrongræs, kommen og koriander. De kan alle være med til at gøre maden både smukkere og sundere, og et grønt drys på maden behøver ikke at koste 18 kroner hver gang, man køber en potte med krydderurter.

Planterne er nemlig nemme at lave selv. Anemette Olesen, der har skrevet adskillige bøger om haver og andre grønne glæder, har netop lavet en ny bog om krydderurter. Den hedder slet og ret *Krydderurter*. Forfatteren gennemgår 107 forskellige slags og fortæller, hvordan de bruges, og hvordan de dyrkes. Mange af dem er også egnede til at dyrke i en vindueskarm, så man kan sikre sig friske krydderurter hele året rundt. En stor del er selvfølgelig de kendte: timian, rosmarin og persille, men også morgenfrue og lavendel kan spises. Hun fortæller også om Stevia eller honningurt, der søder 15 gange mere end sukker og kan bruges som sødemiddel i suppe og marmelade. Først og fremmest minder Anemette Olesen om, at det er ganske nemt og spændende at dyrke sine egne krydderurter – og spare en masse penge. *Krydderurter af Anemette Olesen, 192 sider, 200 kroner, Politikens Forlag*

Kommuner nøler med voldspolitik

Mere end halvdelen af personalet på plejehjem har oplevet vold, trusler eller truende adfærd, fortæller en FOA-undersøgelse fra 2009. Senest den 1. april i år skulle alle kommuner ifølge overenskomsttalen fra 2008 have udarbejdet en voldspolitik. Men 13 kommuner lever ikke op til kravet, viser en ny undersøgelse fra FTF, som blandt andet organiserer socialrådgivere, skolelærere og sygeplejersker. På et år har volds- og trusselsramte offentligt ansatte i gennemsnit 12 sygefraværdsdage, mens de ikke-ramte har ni dage, fortæller FTF-undersøgelsen videre, og det koster samfundet en kvart milliard kroner om året alene på FTF-området. ■

FOTO: JØRGEN TRUE

21

milliarder kroner. Så mange penge bruger vi danskere på medicin hvert år.

KILDE: DANMARKS APOTEKERFORENING

FOTO: JØRGEN TRUE

Medarbejdernes bud var bedst og billigst

En årelang udbudsproces om produktionen af maden til de ældre i Lyngby-Taarbæk Kommune er endelig afsluttet. Medarbejderne leverede det bedste og billigste bud på maden til kommunens plejehjembeboere og vandt dermed opgaven.

Et privat firma vandt udbuddet af maden til hjemmeboende pensionister. Den udgør en mindre del af det samlede udbud.

Som omtalt i januar-nummeret af fagbladet måtte medarbejderne kæmpe for at få en ny udbudsrunde, fordi de ikke var blevet inddraget i processen.

Da kommunen ikke havde overholdt de formelle spilleregler, måtte udbuds-runden gå om.

Har du en tillidsrepræsentant?

Tre ud af fire FOA-arbejdspladser har en tillidsrepræsentant. Men det er ikke godt nok, mener FOA. Den sidste fjerdedel skal også med. Derfor vil FOA nu gøre en indsats få flere tillidsrepræsentanter. Kampagnen består blandt andet i, at FOAs afdelinger besøger nogle af de arbejdspladser, som ikke har en tillidsrepræsentant. ■

FOTO: COLOURBOX

Salt, fedt og sukker

Et Happy Meal hos McDonalds indeholder 2.877 kilojoule. Klinisk diætist Camilla Pi Kirkegård gør opmærksom på, at måltidet ingen fibre indeholder, men i stedet salt, fedt og sukker. Hun har desuden beregnet, at energiindholdet svarer til at spise 14 halve skiver rugbrød med hamburgerryg og 300 gram grøntsager. ■

Robotterne

Af **Britta Lundqvist**
Foto: **Jørgen True**

Husassistent *Bodil West* er glad for sin nye 'medhjælper' – strygerobotten, som nu sørger for nystrøgne skjorter til beboerne på Lokalcentret Sct. Peders Stræde i Roskilde.

»Strygerobotten er fantastisk. Den er i allerhøjeste grad en lettelse, og den laver det pænt,« siger hun og viser tilfreds, at skjorten er uden en fold.

»Selvfølgelig er der stadig andet strygetøj, men den er en herlig ting,« fastslår hun.

Strygerobotten er anskaffet på anbefaling af kolleger på Plejecentret Kastanjehaven. De har deltaget i et forsøg med afprøvning af nye velfærdsteknologiske produkter, og erfaringerne er så gode, at Roskilde Kommune har besluttet at bruge en million kroner til ny teknologi til alle kommunens 10 plejecentre.

Gulvvaskeren.
Gulvvaskeren kører i dagtimerne, for den larmer for meget til at kunne bruges om natten.

Arbejds miljøet er det vigtigste

Det er kun få måneder siden, at robotstøvsugere, robotgulvvaskere og strygerobot rykkede ind i de 101-årige bygninger i Sct. Peders Stræde, Roskildes første alderdomshjem.

Centerleder *Hanne Dalslund* ser først og fremmest robotterne som en forbedring af arbejdsmiljøet, fordi de begrænser ensidigt, gentaget arbejde. Om de også kan spare tid, vil tiden vise. Foreløbig er husassistenterne ved at få erfaringer med robotterne.

»Alt nyt tager tid. Man skal lære robotterne at kende, og arbejdsplanlægningen er en anden. Men jeg håber, de på sigt kan frigøre tid til nogle kerneopgaver, som for eksempel at gå tur med en beboer,« siger Hanne Dalslund.

»Jeg tror, det er begrænset, hvad man sparer af tid, for skjorterne skal jo hænges op på robotten og tages ned igen, men det vigtigste er arbejdsmiljøet, at der ikke er alle de samme bevægelser, som når man står og stryger en skjorte,« siger Bodil West.

Arbejds miljøet. »Det er for tidligt at vurdere, om robotterne sparer tid, men det vigtigste er, at de gavner arbejdsmiljøet,« siger centerleder Hanne Dalslund.

Velfærdsteknologi. Nye hjælpemidler som en strygerobot, robotstøvsugere og -gulvvaskere slider mindre på kroppen, oplever husassistenterne. Men endnu er der ikke den store tidsbesparelse ved at bruge dem.

Strygerobotten. »Det er vigtigt for de ældre at være pænt klædt, og strygerobotten gør det rigtig pænt,« siger husassistent Bodil West.

»Ja, vi sparer vores krop for meget slid med de nye maskiner,« siger husassistent *Elzbieta Rosen*, der bruger robotstøvsuger- og -gulvaskeren.

Fra gulvklud til robotter

Bodil West har været husassistent i 40 år: »Det er en fantastisk udvikling. Da jeg startede i rengøringen, havde vi to slags sæbe, lyserød til inventar og grøn til gulve, og det var med gulvklud og gulvskrubbe. Nu har vi en robot til at vaske gulvet, og i det hele taget er arbejdet blevet lettet med flere hjælpemidler. Men der er altid en tilvænning, når der kommer nyt. Sådan var det også dengang, vi gik fra gulvklude til tømopper.«

letter arbejdet

Støvsugeren. »Den letter rengøringen for damerne, og den kan også gå ind under sengen,« mener *Ester Lundgreen* om husassistent *Elzbieta Rosens* nye hjælper, støvsugerrobotten.

Robotten stjer om natten

Både Bodil og Elzbieta er begejstrede for robotterne, men de synes også, der er behov for at udvikle dem.

»Vi troede, vi kunne have gulvaskerne til at køre på gangene om natten, men det larmer alt for meget, og de banker ind i dørene, så de kan kun bruges om dagen,« siger Elzbieta Rosen.

Robotstøvsugeren kan heller ikke bare

arbejde uden pauser. Som sine menneskelige kolleger skal den have ny energi med mellemrum, så efter støvsugning af tre stuer skal den til opladning. Og efter en times strøm kan den klare en stue mere.

»Ja, det er som om, robotterne har deres egen vilje,« siger Elzbieta, der har døbt støvsugerrobotten Mathilda. ■

brlu@foa.dk

Bedre arbejdsmiljø

Center for Arbejdsliv på Teknologisk Institut har samarbejdet med fem plejehjem om afprøvning af 11 forskellige velfærdsteknologiske produkter i perioden januar 2009-marts 2010.

Udgangspunktet var, at produkterne skulle forbedre arbejdsmiljøet for medarbejderne, og det er lykkedes. Derudover har nogle teknologier hjulpet borgerne til at være mere selvhjulpne, for eksempel vasketoiletet.

Og nogle har effektiviseret arbejdet, så tiden kan bruges på opgaver, maskinerne ikke kan tage sig af, som menneskelig kontakt og omsorg. Hent folderen *Styrket arbejdsmiljø med ny teknologi – Gode råd og erfaringer fra ældreplejen, 2010* på www.foa.dk/fagbladet/ekstra.

På www.forebyggelsesfonden.dk kan man se videoer, hvor medarbejdere fortæller om erfaringerne med de nye teknologier.

Roskilde satser på ny teknologi

Roskilde Kommune køber i år for en million kroner såkaldt velfærdsteknologi. De 200.000 kroner bruges til et forsøg med teknologi-toiletter til yngre mennesker med fysisk handicap. De 800.000 bruges til indkøb af 60 robotstøvsugere, robotgulvaskere og robottømmopper samt 10 strygerrobotter til fordeling på kommunens 10 plejecentre. Kommunen forventer, at investeringen vil give en effektivisering på cirka en million kroner i 2011.

Mere vand og sæbe

Af **Gina Liisborg** og **Berit Jakobsen**

Vi havde begge fornøjelsen at møde den skotske mikrobiolog Stephanie Dancer, da hun for nylig var i København. Det var ikke overraskende at høre, at hun fortalte, at der er en sammenhæng mellem mangelfuld rengøring og hospitalsinfektioner. Det er den slags viden, som får de fleste af os til at sige: »Ja, det er da logisk nok.«

Men så nemt er det ikke. Selv om det er den slags viden, vi alle har, skal der videnskabelig dokumentation til for at bevise, at patienterne bliver mere syge, når der ikke bliver gjort korrekt rent på deres stue. Den slags beviser fandtes ikke – og det var der en god grund til. Der var nemlig aldrig nogen, der havde interesseret sig for det. Ingen forskere før hende havde nogensinde forsøgt at påvise – eller afvise – påstanden.

Som I kan læse længere omme i bladet, påviste hendes forskning, at de to hospitaletafdelinger, der i et halvt år fik en ekstra rengøringshjælp, fik 26,6 procent færre tilfælde af infektioner med resistente bakterier, MRSA, end de havde i tiden forud. Da den ekstra rengøring blev fjernet, steg tallet igen.

Hendes forskningsresultater er forholdsvis nye, men de har været offentliggjort i de kendte, videnskabelige tidsskrifter, som også danske læger og sundhedspolitikere læser. Vi undrer os over, at de ikke bruger en så interessant og central viden til noget. I et af tidsskrifterne kan man også læse, at en MRSA-infektion på et hospital koster over 75.000 kroner i ekstra indlæggelsesdage og behandlinger – foruden at det jo er en ekstra belastning og risiko for patienterne at få en infektion med en resistent bakterie, når man i forvejen er syg.

Når nu vi alle skal spare – og finansministeren opfordrer kommunerne og andre til at lære af hinanden og udnytte viden og erfaringer fra andre – vil vi da gerne opfordre til, at hospitalerne sparer en masse penge ved at ansætte nogle flere serviceassistenter til at foretage en målrettet rengøring på hospitalerne.

Et interessant perspektiv i den skotske forskers resultater er nemlig også, at det er hænder, der skal til – ikke skrappe kemikalier. Det handler bare om, at de kritiske steder, som patienterne og sundhedspersonalet rører ved – blandt andet sengeborde og dørhåndtag – skal tørres af et par gange eller tre om dagen. Jamen, hvad venter vi på?

Hospitalsinfektioner koster menneskeliv, når mindst 90.000 patienter årligt får en infektion på hospitalet. Derfor håber vi, den skotske mikrobiologs forskning trænger igennem til beslutningstagerne i det danske sundhedsvæsen. Tænk, hvilken respekt det vil give, når det viser sig, at det ikke kun er lægerne, men også rengøringspersonalet, der redder menneskeliv på hospitalerne. ■

Gina Liisborg og Berit Jakobsen er henholdsvis formand og næstformand for Kost- og Servicesektoren

sakset

Køkken-bødlen

»Den første gang, jeg skulle tage livet af en hummer, følte jeg mig virkelig som en bøddel. Det er alligevel ikke en lille reje, der ligesom og hopper. Det er et væsen. Den kan godt 'lugte', der sker noget.«

Katrine Klinken, kok og kogebogsforfatter, i Politiken

Puljetyranni

»Det er et synligt bevis for det puljetyranni, som Danmark har syltet sig selv ind i. Det er simpelthen blevet en disciplin at søge penge. Vi har i Rudersdal selv fået mange store projekter på den konto, men det ændrer ikke ved, at det er en uskik.«

Erik Fabrin, borgmester i Rudersdal Kommune, som nu har ansat en fundraiser, i Frederiksborg Amts Avis

Madspild

»Jeg synes ikke, vi skal acceptere den slags emballage. Når vi kan lave robotter til plejehjemmene og flyve til månen, kan vi selvfølgelig også lave intelligent emballage, der ikke har det store spild.«

Mette Boye, afdelingschef i Forbrugerrådet, i Politiken

Haveglæde

»Folk vil grave plænerne op og inddrage dele af terrassen for at dyrke køkkenhaven og nyde glæden ved at se egne grøntsager gro. Det bliver stort.«

Frank Kierkegaard, havearkitekt, i Puls/Jyllands-Posten

Orden. Connie Adamczesky (tv.) serverede, da dronningen holdt fødselsdag på Københavns Rådhus.

Med støvsuger og serveringsforklæde

Kombinationsjob. Rengøringsassistent Connie Adamczeskys job veksler mellem at gøre rent på Københavns Rådhus og servere for kommunens gæster – blandt andre Dronning Margrethe.

Af **Ingrid Pedersen**
Foto: **Mike Kollöffel** og **Mikael Hjuler**

Da Dronning Margrethe efter karetturen på sin fødselsdag holdt frokost på Københavns Rådhus, var rengøringsassistent *Connie Adamczesky* og hendes kolleger

både med til at støvsuge den røde løber og servere for dronningen og hendes frokostgæster.

Omkring 55 af kommunens rengøringsansatte har andre funktioner end at gøre rent, og Connie Adamczesky er én af dem.

Hver dag gør hun rent i cirka 5½ time og har en halv time til at vaske op efter møder i afdelingen, samt efter behov rengøre to køleskabe.

Desuden hjælper hun med at servere, når der er jubilæer og andre store begivenheder på rådhuset, og hun har del-

- taget masser af gange, når kongefamilien har modtaget udenlandske gæster der.
 - »Jeg kan lide at servere. Det er spændende, man møder en masse forskellige mennesker – og det er bestemt ikke noget, der gør mig nervøs, selv om der er kendte og kongelige iblandt,« understreger hun.
 - »Men rengøringen er også o.k. Det er jo et fint gammelt hus, så der er mange 'pussenusse'-opgaver iblandt,« siger hun.

35 timers lampepolering

Nogle af rengøringspersonalets ekstra-

opgaver, der skaber afveksling, er også en slags rengøring – omend af den mere specielle slags.

Det kan være at rengøre de kæmpestore prismelysekroner, der blandt andet hænger i Magistratssalen. Flere medarbejdere går sammen om at pille dem ned, skille dem ad og polere de tusindvis af krystalprismer. Det tager 35 timer at rengøre en enkelt lampe.

I samme sal – og i flere andre rum ved overborgmesterens kontor – er væggene beklædt med silketapeter. Når de skal ren-

Jubilær. Til efteråret har Connie Adamczesky været ansat i 40 år i rengøringen. Hun er 64 år og kunne ikke drømme om at gå på efterløn.

gøres, bliver de forsigtigt støvsuget gennem en speciel rist, så luven ikke bliver beskadiget.

Connie fik en svensk medalje

Connie Adamczesky fik for et par år siden en medalje, da det svenske kongepar var på officielt besøg. De havde medbragt to medaljer, som skulle overrækkes på rådhuset, og overborgmester Ritt Bjerregaard foreslog, at Connie skulle være den ene modtager. Hun var den rengøringsmedarbejder med højst anciennitet.

Afveksling. Hver dag pudser Lone Rasmussen et par stænger i den store messingtrappe. Det er en god adspredelse fra det normale rengøringsarbejde.

Hun takkede for medaljen og trykkede det svenske regentpar i hånden, og da de også deltog i dronningens 60-års-fødselsdag på rådhuset, sad dronning Silvia ved det bord, hvor Connie serverede.

»Hun så medaljen og både smilede og nikkede. Den slags er da meget sjovt,« siger Connie Adamczesky.

Til efteråret har hun været ansat i 40 år i rengøringen i Københavns Kommune. I begyndelsen var hun i Vej- og Parkafdelingen, hvor hun kun arbejdede tre-fire timer om dagen, men siden 2002 har hun været på rådhuset.

Hun er 64 år og kunne ikke drømme om at gå på efterløn.

»Det har jeg simpelthen aldrig overvejet,« afviser hun.

»Jeg er glad for både arbejdet og kollegerne, og selv om serveringsarbejde også kan være hårdt, føler jeg mig ikke nedslidt,« siger hun.

Håber de bliver

Tilsynsførende for rengøringen på rådhuset Ulla Jørgensen kæmper for at skaffe endnu flere serviceopgaver til kollegerne. Og det har hun sin helt egen grund til. Hun vil nemlig gerne beholde medarbejderne så længe som muligt.

»En hel del af dem er omkring 60 år, og jeg frygter den dag, de går på efterløn eller pension,« siger hun. Selv om nye medar-

bejdere også kan være dygtige, sætter hun meget pris på den erfaring, de gamle medarbejdere har. De ved præcist, hvordan det gamle hus skal behandles, og der er aldrig risiko for, at de bruger forkerte rengøringsmidler eller på anden måde skader stedet.

»Min største frygt er, at en større gruppe vælger at holde op på én gang,« siger hun. ■

ingrid@mediehusetRubrik.dk

Kombijob

I 2008 iværksatte Københavns Kommune projektet *Et arbejde, du kan leve af*.

Formålet er at give rengøringspersonalet flere servicefunktioner, så de ikke skal gøre rent på fuld tid – og dermed risikere at blive nedslidt. Samtidig får kommunen løst nogle arbejdsopgaver, der ikke kan fylde en fuldtidsstilling.

Andre kombinationsjob omfatter kontorarbejde, køkkenarbejde, opdækning til møder og plejeopgaver på et center for handicappede.

Cirka 55 af de omkring 250 ansatte i rengøringsafdelingen har et kombijob.

»Hvis kravet om mer-beskæftigelse bliver håndhævet i en striks form, så skal kommunerne måske til at finde på nye former for aktivering.«

FLEMMING LARSEN, LEKTOR, AALBORG UNIVERSITET.

Kommunal løntilskudskvote 2009: 10.400
Kommunal løntilskudskvote 2010: 17.500

KILDE: ARBEJDSMARKEDSSTYRELSEN

Nu er jeg gratis for

Løntilskud. Annette Jensen blev fyret fra sit job i Vordingborg Kommune sidste år. I dag udfører hun nøjagtig samme arbejde, blot på et andet plejehjem. Men nu er betalingen reduceret til dagpengeniveau – og så betaler staten.

Af **Ingrid Pedersen**
Foto: **Hanne Loop**

Annette Jensen har fået nyt job på Fanebjerg Centret i Vordingborg Kommune. Her gør hun rent og hjælper til i køkkenet. Det er nøjagtigt samme arbejde, som hun havde på sin gamle arbejdsplads, ældrecentret Rosenvang, der også ligger i Vordingborg Kommune.

Forskellen er bare, at Annette Jensen på sit gamle arbejde fik en normal månedsløn. I sit nye arbejde får hun kun dagpengesatsen.

Annette Jensen er nemlig kommet i job med løntilskud et halvt år efter, at hun blev fyret. For Vordingborg Kommune er der yderligere den store forskel, at staten betaler stort set hele hendes løn.

»Nu er jeg jo gratis for kommunen, fordi staten betaler min løn,« siger hun og understreger, at hun er glad for sit nye job

Tilskud. Annette Jensen arbejder nu med løntilskud på Fanebjerg Centret. For et halvt år siden blev hun fyret fra et andet plejehjem i kommunen.

På de områder, hvor der inden for det seneste år er sket afskedigelser, har mere end en fjerdedel af FOAs tillidsrepræsentanter oplevet, at ansatte i løntilskud udfører ordinært arbejde.

KILDE: FOAS ANALYSEAFDELING, MAJ 2010

kommunen

og føler sig værdsat af både kolleger og beboere, så hun er ikke utilfreds.

Hun ville bare ønske, at det var et 'rigtigt' job, med en rigtig løn, hvor hun kunne blive, til hun selv vælger at lade sig pensionere, og hvor hun indgik på lige fod med de andre.

Ekstra hænder

Annette Jensen siger selv, at hendes arbejde består i at være de ekstra hænder, der aflaster plejepersonalet, der ellers skal lave det arbejde, hun laver.

»Jeg gør rent hos beboerne og på toiletter, gangene og andre fællesarealer,« siger hun og tilføjer, at hun tit får at vide, at kollegerne er glade for, at hun sørger for den ekstra grundige rengøring, der ellers ikke er tid til.

Desuden vasker hun personalets og

beboernes tøj, når der er sygdom i vaskeriet og hjælper i køkkenet både med at vaske op, smøre mad og bage småkager.

»Småkagerne er jo sådan lidt ekstra, som der ikke ville være tid til, hvis ikke jeg var her,« siger hun.

Ingen møder

For Annette Jensen er den eneste forskel på før og nu, at hun ikke er med til medarbejdermøder om eksempelvis ferieplanlægning.

»Den indgår jeg jo ikke i, eftersom jeg ikke er en del af normeringen,« siger hun.

Hun har heller ikke hverken overarbejde, afspadsering eller feriefri dage.

»Jeg er bare sikret fri til at gå til jobsamtale. Men dem er der desværre ikke mange af,« siger hun. ■

ingrid@citat.dk ►

Alle husassistenter blev fyret

I efteråret blev samtlige otte husassistenter på plejehjemmet Rosenvang i Vordingborg fyret. Deres arbejde skulle delvist overtages af personer med løntilskud, som de selv skulle lære op i opsigelsesperioden.

Der opstod dog så meget opmærksomhed om fyringen, at de fyrede fra trådte, inden de, som det ellers var meningen, skulle oplære andre til at

overtage deres job. I dag sørger social- og sundhedspersonalet på Rosenvang for rengøringen. Kun en enkelt af de fyrede har efterfølgende fået fast job. De øvrige er ledige, tvunget på efterløn eller selv sendt ud i job med løntilskud.

Læs om de otte fyrede i oktober-udgaven af fagbladet på www.foa.dk/fagbladet, kost/service-udgaven

70 procent af kommunerne skal spare ekstraordinært i 2011.

KILDE: FOA-RUNDSPØRGE TIL LANDETS BORGESTRE, APRIL 2010

»Kommunerne har kvoter for løntilskuds-personer, som de skal opfylde. Men de må gerne overopfylde, og det får de også statstilskud til.«

UFFE BECH, JURIDISK KONSULENT

Tåget lovgivning åbner for misbrug af ledige

Job-karusel. Regeringen lægger op til massefyringer i kommunerne de kommende år. Samtidig skal kommunerne på grund af den stigende arbejdsløshed aktivere betydeligt flere arbejdsløse.

Af **Finn Danielsen**
Tegning: **Gitte Skov**

Kommunerne skal nedlægge mindst 8.000 stillinger, kræver regeringen. Samtidig betyder stigningen i arbejdsløsheden, at kommunerne skal sende ekstra mange arbejdsløse i aktivering, hvor de arbejder for deres understøttelse. Men kan kommunerne det? Når nu lovgivningen forudsætter, at de arbejdsløse ansættes som

‘mer-beskæftigede’, altså som en udvidelse af bemanningen på arbejdspladsen?

Det er et godt spørgsmål, fastslår arbejdsmarkedsforsker *Flemming Larsen* fra Aalborg Universitet. Han er mere usikker på, om der også findes et godt svar.

»Loven siger, at det kan de ikke. Men det kommer helt an på, hvordan man vil håndhæve og fortolke den. Og hvor obs fagforeningerne vil være på det her.«

Skærpet konflikt

Lovgivning og aftaler indebærer, at faste medarbejdere og deres fagforeninger skal inddrages, når kommunerne vil ansætte arbejdsløse med løntilskud. *Flemming Larsen* mener, at det kan skærpe konflikten mellem nedskæringer og aktivering.

»Fagforeningen vil ikke kunne leve med, at den har medlemmer, der afskediges i de selv samme institutioner, som skal have løntilskuds-personer.«

Han ser kommunernes dilemma de kommende år som en helt klassisk problemstilling.

»Man ansætter arbejdsløse med løntilskud med den ene hånd og skubber nogle andre ud med den anden.«

Særlige offentlige regler

Mens arbejdsmarkedsforskeren tøver med en entydig vurdering af, om merbeskæftigelses-kravet kan stoppe udskiftning af

»Hvis den eneste begrundelse for at man tager én ind i aktivering, er, at man står og mangler én, så skal man jo ansætte på ordinære vilkår.«

JACOB BUNDSGAARD JOHANSEN, RÅDMAND I ÅRHUS KOMMUNE

»De ledige bruges som buffere, en ledig sosu-hjælper i aktivering kan for eksempel erstatte vikarindkaldelse i en weekend.«

KIRSTEN NORMANN ANDERSEN, FORMAND FOR FOA-ÅRHUS

vate arbejdspladser må man derimod ikke ansætte med løntilskud i stillinger, hvor nogen er fyret inden for de sidste tre måneder.

Ansættelsesstop stopper løntilskud

Ifølge Uffe Bech er der altså ikke noget at komme efter i forbindelse med de årlige budgetforhandlinger og eventuelle ned-

skæringer her. Men hvis kommunen skærer i et vedtaget budget eller laver ansættelsesstop, som mange kommuner i øjeblikket gør eller overvejer, opstår der problemer.

»Så længe ordinære stillinger ikke er besat, kan man ikke ansætte med løntilskud,« siger Uffe Bech. ■

fida@foa.dk

Gratis stillinger til daginstitutionerne

Ugens tilbud. Århus Kommune har sat arbejdet med at skaffe arbejdsløse til byens daginstitutioner i system. Børn og Unge-forvaltningen lover institutionslederne meget billig arbejdskraft.

Af **Finn Danielsen**

»Løntilskuds-stillingerne er gratis stillinger, som kan være en god mulighed for at 'tænke ud af boksen' og få kompetente og motiverede medarbejdere til at løse opgaver, man ellers ikke ville kunne løse på baggrund af den eksisterende medarbejderstab.«

Citatet er hentet fra et brev, som Børn og Unge-forvaltningen i Århus Kommune har udsendt til lederne på daginstitutionerne. Kommunen har netop ny-ansat en medarbejder, som – med en formulering fra brevet – skal sørge for, at institutioner-

ne i højere grad benytter sig af personer i forskellige former for løntilskud?

Spekulation

Kirsten Normann Andersen, FOA-formand i Århus, mener, at Århus Kommune og mange andre kommuner spekulerer i, at de får flere penge fra staten, når de aktiverer ledige. Hun synes også, at den arbejdsløses behov kommer i baggrunden.

»Det er jo ikke institutionernes behov, der skal dækkes. Løntilskuds-ordningen handler om, hvordan arbejdsløse kommer i arbejde. I stedet kommer der fokus på, hvordan vi kan drage nytte af, at en hel masse mennesker ikke har noget arbejde.«

Win-win

Rådmand Jacob Bundsgaard Johansen kan ikke få øje på nogen modsætning mellem institutionernes og den lediges behov.

»Formålet er at sikre folk fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis vi samtidig kan få løst nogle opgaver, som vi ellers ikke ville få løst, er det jo en win-win-situation.« ■

fastansatte med løntilskuds-personer, er juristen Uffe Bech klar i mælet. Han har gennem flere år grundigt gransket juraen på det danske arbejdsmarked.

»Kommunerne kan skære ned de kommende år og alligevel ansætte folk med løntilskud.«

Reglerne fortolkes nemlig på en særlig måde, når det drejer sig om offentlige stillinger, forklarer Uffe Bech. Hvis kommunerne og institutionerne ansætter efter det vedtagne budget og den udmeldte normering, er det i orden at supplere med ansatte med løntilskud. Også selv om budgettet er skåret ned i forhold til året før. På pri-

Tæt på fattigdommen

Tema. Den er ikke kun noget, vi ser på billeder fra u-landene. Vi har den hos os selv. Og mange af FOAs medlemmer er i deres daglige arbejde tæt på mennesker, der lever i fattigdom og social udstødelse.

Fattigdommen i Danmark vokser og har gjort det siden 2001. Det gælder både langvarigt fattige og antallet af børn i fattige familier.

2010 er EU's fattigdomsår. Det tager vores regering ikke mere alvorligt, end at den indtil nu har modsat sig at indføre en officiel fattigdomsgrænse i Danmark.

Af **Britta Lundqvist**
Foto: **Søren Skarby**

Langeland. Omkring hvert femte barn er en sag i familieafdelingen, og hvert 12. barn lever i fattigdom. Antallet af anbringelser er i forhold til indbyggertallet 66,7 procent højere end i resten af landet.

Dagplejerne på Langeland ser det hver dag. Her som i andre af Danmarks udkantsområder er fattigdom og social udstødelse en virkelighed, man ikke så let kommer udenom.

Før kommunalreformen var Langeland tre kommuner, nu er øen én, og det har begrænset antallet af 'flyttefamilier', der rykkede fra kommune til kommune, vurderer en dagplejepædagog. ►

Her lever hvert 12. barn i fattigdom ...

-
- A photograph of a cluttered outdoor area, likely a storage yard or a site of demolition. In the foreground, there are several grey metal shipping containers. One container has 'DSB gods' written on it. Another has 'DSDI 6105627 DK 2409' and 'MAX GR3S 24000 KG' printed on it. A red metal chair is leaning against one of the containers. In the background, there is a large, dilapidated wooden building with a partially collapsed roof. The sky is overcast, and there are some trees and bushes scattered around.
- ▶ Men flyttebørnene er stadig meget ressourcekrævende, lyder det fra øen. Ofte er det først i børnehaven, de grellere sager dukker op. Eller også er det fordi, det kun er til at få hjælp, når det er gået helt galt.

»Vores oplevelse er, at der ofte gribes for sent ind, når vi gør opmærksom på problemerne,« siger dagplejer og tillidsrepræsentant *Annette Larsen*.

Mangler arbejde og uddannelse

Ofte begynder børnene tidligt i dagpleje – ikke fordi forældrene skal på arbejde, som før i tiden, men fordi sundhedsplejerskerne stærkt opfordrer familierne til at bruge dagplejen.

Netop det manglende arbejde, den manglende uddannelse og øens få arbejdspladser til ufaglærte er efter både pædagogens og dagplejernes vurdering det største problem for de socialt udsatte familier. Og fattigdommen risikerer at gå i arv, fordi de signaler, forældrene sender til børnene, når de bliver større, ikke ansporer til uddannelse og arbejde.

De små tegn

Det kan være mange observationer, der tilsammen giver fornemmelsen af, at her er et 'bekymringsbarn'. Det kan være, at barnet ikke bliver glad for at se forældrene, at barnet er uplejet, eller at det

har kontaktvanskeligheder. Det kan også være et barn, der endnu ikke går i 17-måneders alderen eller ikke siger ord, når det er omkring 2½ år. Børn, der ikke holder ferie, er også et signal om, at familien mangler ressourcer. En dagplejer har for eksempel to børn, der ikke skal have ferie, et barn holder én uges ferie, og det fjerde barn skal have to ugers ferie. Ingen af forældrene er i arbejde.

Der er også materielle tegn på fattigdommen, som når børnene ikke har det overtøj, der passer til sæsonen. Her har kommunen i nogle tilfælde stillet ekstra tøj til rådighed for dagplejerne.

Mor og barn i dagpleje

En særlig indsats gælder de helt unge mødre. Annette Larsen fremhæver de gode erfaringer med en 17-årig mor og hendes barn, der sammen kom i dagpleje.

»Det var en rigtig god idé, og jeg tror, man med fordel kunne gøre det noget mere. De helt unge mødre har brug for at lære, hvordan de får en dagligdag til at fungere.«

I enkelte tilfælde har dagplejerne også fungeret som aflastningsfamilier i weekender.

»Fordi vi er så tæt på børnene og familierne, har vi god mulighed for at støtte dem. Vi vil meget gerne satse på forebyggelse og have hjælpen ind så tidligt som muligt,« fastslår dagplejer *Solvej Larsen*.

Forebyg. »Vi vil meget gerne satse på forebyggelse og have hjælpen ind så tidligt som muligt,« siger dagplejer Solvej Larsen, Langeland. (Børnene på billedet har ikke noget med sagen at gøre.)

Tæt samarbejde

Dagplejeleder *Sanne Kortermann Sørensen* er ny i jobbet, men hun oplever, at sundhedsplejen, dagplejen, børnehaverne og familieafdelingen fungerer som en helhed i Langeland Kommune.

»Vi er en lille kommune, og der er et tæt samarbejde med de andre instanser. Hvis dagplejeren gør observationer, kan hun få faglig sparring med

pædagogen,« siger *Sanne Kortermann Sørensen*.

»Som udkantskommune skal vi have de udsatte børn mere i front, når vi planlægger kurser og uddannelse, og vi skal som ledelse sørge for, at en dagplejer ikke udelukkende får børn fra udsatte familier – både for dagplejerens og for børnenes skyld,« fastslår hun. ■

brlu@foa.dk

Fattigdommens hvem, hvad, hvor

Hvem: Der er omkring 200.000 fattige i Danmark, når de studerende ikke er talt med.

Hvad: Danmark har ikke en fattigdomsgrænse, men OECD har en grænse på 101.157 kroner efter skat i en familie på en person, 153.326 for en familie på to og 232.398 for en familie på fire. EU bruger en højere grænse, der er på 120.000 kroner for en person.

Hvor: Danmark er skævt med store forskelle på de velstillede kommuner og udkantsområderne. Værst ser det ud for Langeland og Lolland, der på stort set alle områder er dårligst placeret.

KILDE: ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRAÐ

Voldsomt. Dagplejer Betina Thejls bekymring voksede, da et barn ikke kom i flere dage uden afbud. Sagen endte med tvangsfjernelse.

Et barn blev tvangsfjernet

I stikken. Dagplejer Betina Thejl er ked af, at det ikke lykkedes at hjælpe en familie, så tvangsfjernelse af børnene kunne undgås. (Barnet på billedet har ingen relation til den omtalte historie.)

FOTO: SØREN SWABBY

Af **Britta Lundqvist**

Dagplejer *Betina Thejl* får en klump i halsen, når hun taler om det. Dengang et af 'hendes' børn blev tvangsfjernet fra hjemmet. Når hun alligevel har sagt ja til at fortælle historien, er det i håbet om at medvirke til, at de socialt udsatte familier får hjælp, inden det kommer helt derud, hvor en tvangsfjernelse er nødvendig.

»Det blev så voldsomt, og det var slet ikke sådan, jeg ønskede det,« siger Betina og lader tankerne gå tilba-

ge. Hun havde en dreng i dagpleje, og da han ikke var kommet i flere dage, blev hun alvorligt bekymret.

»Moderen plejede at give besked, når han ikke kom, så jeg blev mere og mere nervøs. Jeg kontaktede pædagogen og sagde: 'Nu må I altså gøre noget.'«

Pædagogen kørte ud til familien.

»Jeg så jo ikke, hvordan der så ud, men det var i hvert fald så slemt, at drengen og hans søskende blev tvangsfjernet øjeblikkeligt,« fortæller Betina Thejl.

Familien havde brug for hjælp

Da drengen begyndte i dagpleje hos Betina, vidste hun på forhånd, at der var fokus på familien. Drengen havde været i dagpleje før, men moderen havde taget ham ud i en periode. Hun havde alkoholproblemer og var alene med børnene.

Når Betina talte med sin pædagog, fik hun at vide, at de var opmærksomme på problemerne i familien, men Betina synes ikke, der skete noget.

»Min oplevelse var, at moderen egentlig var meget samarbejdsvillig, og hun var glad for sine børn. Ingen tvivl om det. Hun magtede bare ikke opgaven som mor. Jeg tror ikke, det var gået så galt, hvis hun havde fået hjælp noget før. Det var det, jeg ønskede, men det kom til at gå alt for langt,« sukker Betina.

Lyt til dagplejerne

»Jeg fik ikke oplevelsen ordentligt bearbejdet. Det var bare videre til det næste barn. Når jeg ser tilbage, kunne jeg godt have brugt noget støtte fra ledelsen. Jeg synes ikke, der blev lyttet til mine observationer. Det er utilfredsstillende, når vores faglighed ikke bliver respekteret, og der ikke er anerkendelse for det, vi kan som dagplejere,« mener Betina, der har været dagplejer siden 1993. ■

brlu@foa.dk

Vi er blinde

Ansvar. Solidariteten med de svageste borgere er ikke længere i fokus, og ingen stiller politikerne til ansvar, mener socialrådgiver Hanne Reintoft.

Af **Marianne Schjøtt Rohweder**

»Det værste er, at mine børn aldrig, som andre børn, plager, når vi er ude at handle. De ved udmærket, at jeg ikke har råd. Det er det, der gør så ondt.«

For den fattige, enlige mor, der skrev til socialrådgiver *Hanne Reintoft*, var det værste ved hendes situation ikke pengene, der ikke slog til, men fattigdommens følgesygdomme.

200.000 danskere, heraf cirka 60.000 børn, lever i fattigdom. Og tallet er støt stigende, viser en rapport fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

»Men omfanget er dog stadig ikke så voldsomt, at man ikke politisk kunne løse problemerne, hvis man ellers ville,« siger Hanne Reintoft, der om nogen kender til fattigdommen blandt andet fra 28 års rådgivning i radioens sociale brevkasse og som brevkasse-redaktør i Søndag gennem 17 år.

»Men det sker ikke. Befolkningen er blevet fattigdomsblind. Ingen stiller politikerne til ansvar, og når fattigdommen bliver det enkelte menneskes eget ansvar, kan konsekvenserne blive store.«

Kul, kål og petroleum

Da Hanne Reintoft blev uddannet som socialrådgiver i 1957, var elendigheden til at tage og føle på. Ja, den havde endda sin egen umiskendelige blandingslugt af kål, kul og petroleum.

»Men ved hjælp af en række gode lovgivninger op gennem 60'erne og 70'erne, for eksempel bistandsloven og loven om sygedagpenge, var der i 70'erne skabt et velfærdssamfund,« siger hun.

»Og i 70'erne kunne de borgere, der havde brug for det, få den nødvendige økonomiske og praktiske hjælp med værdigheden i behold og uden at blive reduceret til andenrangsborgere.«

Sikkerhedsnettet kunne dog ikke bære 80'ernes store arbejdsløshed, og de gode intentioner og fine lovgivninger er siden støt blevet udhulet. I dag er den danske velfærdsmode efter Hanne Reintofts mening godt på vej til at blive forvandlet til en minimalstat, hvor det ikke er solidariteten med hinanden eller omsorgen for de sprødeste borgere, der er i fokus.

Fattigdoms-spiralen

Fattigdommen findes både inden- og udenfor arbejdsmarkedet, og især bliver mange enlige forsørgere holdt fast i fattigdom af en timeløn på omkring 100 kroner.

De laveste lønninger er igen med til at holde overførselsindkomsterne urimeligt langt nede ud fra devisen: 'Det skal kunne betale sig at arbejde'.

»Det er en ond spiral, og selv om jeg kan være enig i, at der er noget disciplinerende i, at overførselsindkomster ikke er alt for lukrative, så er det en fiks ide, at der skal pisk til for at få folk til at arbejde. Den indstilling skaber blot flere fattige,« siger Hanne Reintoft. ■

marianne@rohwer.dk

Flere børn er fattige

Knap hvert 20. barn vokser op i en fattig familie, og det er næsten en fordobling i forhold til i 2001. Børnefattigdommen er geografisk skævt fordelt til udkants-Danmark og hovedstaden. På førstepladsen Tønder, andenpladsen København, tredjepladsen Langeland og derefter Lolland og Bornholm. De sociale problemer i udkants-Danmark øger risikoen for en ond cirkel, hvor fattigdommen går i arv til næste generation.

KILDE: ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVS RÅD

Fattigdom har altså noget med økonomi at gøre

Øget polarisering

Fra 2001 og frem er gruppen af rige og fattige blevet større, mens middelklassen er svundet ind. Antallet af fattige danskere er siden 2001 steget med omkring 26 procent.

Antallet af fattige indvandrere og efterkommere er steget markant siden 2001. Hver 7. indvanderer fra ikke-vestlige lande lever i fattigdom, mens det er hver 40. etniske dansker.

KILDE: ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRAÐ

Overlevelse. Diskussionen om fattigdom er blusset op, fordi vi har sat mennesker på så lave ydelser, at de ikke kan leve af det. Det siger Finn Kenneth Hansen, der har forsket i fattigdom i mange år.

Af **Merete Nielsen**

Danmark er stadig et smørhul, når det kommer til fattigdom. Ingen tvivl om det. Sammenlignet med de øvrige EU-lande ligger Danmark i den absolut pæne ende, når man ser på antallet af risikofattige, som er EU's målestok for relativ fattigdom.

Trods den flotte placering er andelen af risikofattige i Danmark steget i perioden 2000-2008.

Det fremgår af en rapport, som Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA) står bag. Rapportens forfatter, cand.polit. *Finn Kenneth Hansen*, har gennem mange år beskæftiget sig med undersøgelser og analyser på social- og arbejdsmarkedsområdet, og han er stærk kritisk over indsatsen fra den danske regering.

Fattigt dansk engagement

»På Lissabon-topmødet i 2000 enedes EU-landene om at arbejde for at nedbringe omfanget af fattig-

Det blinde øje.
»Regeringen benægter jo nærmest, at fattigdom har noget med økonomi at gøre,« siger cand. polit. Finn Kenneth Hansen.

dom frem mod 2010, men det danske engagement har ikke været særlig stort,« mener Finn Kenneth Hansen.

Han er blandt andet ærgerlig over, at regeringen fortsat slår sig i tøjret over at opstille en officiel fattigdomsgrænse.

»Regeringen anerkender ikke EU's grænse for risikofattige, men vil heller ikke komme med et bedre alternativ.«

Hvorfor en fattigdomsgrænse?

Netop fattigdomsgrænse eller ej har været en tilbagevendende diskussion mellem regeringen og hjælpeorganisationerne.

Organisationerne og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har efterlyst en metode til at opgøre antallet af fattige, så man kan følge udviklingen og måle, om de indsatser, man sætter i gang, overhovedet virker.

Også Socialdemokraterne mener – i modsætning til da de sad i regeringen – at der skal være en fattigdomsgrænse. Og det betyder, at oppositionen er enig om, at man skal finde en måde at måle fattigdommen på, som er mere nuanceret end EU's.

Overførselsindkomster glatter ud

Ifølge Finn Kenneth Hansens analyser er det i høj grad overførselsindkomsterne, der gør, at Danmark ligger pænt i den europæiske statistik.

»Så det siger jo sig selv, at vi får flere fattige, når vi nedsætter ydelserne,« siger han og henviser til blandt andet starthjælpen og kontanthjælpsloftet.

Han afviser ikke, at de lave ydelser har fået nogle i arbejde, men han mener, at omkostningerne er for store.

»Regeringen benægter jo nærmest, at fattigdom har noget med økonomi at gøre, men for mig at se er der ingen tvivl om, at de mennesker, som ikke kan arbejde på grund af dårligt helbred, kommer til at hænge fast i fattigdom. Nogle risikerer at blive sat ud af deres bolig, og i børnefamilierne går det i den grad ud over børnene.« ■

men@foa.dk

Fattigdom – som jeg ser den

Sådan møder FOAs medlemmer fattigdommen.

Niels F. Svendsen, tilsynsførende assistent, Forsorghjemmet Skovvang, Holstebro

»Flere af vores brugere er smidt ud af deres lejlighed, fordi de ikke betalte huslejen. Måske fordi de brugte pengene til noget andet som alkohol og stoffer. En del har fysiske og psykiske sygdomme. Mange har gæld – måske også til det grå marked – og dyre, hurtige forbrugs-lån. Gæld til det grå marked skal betales til tiden, ellers kommer et tæskehold på besøg. De fleste er på kontanthjælp. Og den er ikke steget i forhold til prisstigningerne og lønudviklingen. I dagens Danmark kan man ikke ret meget på kontanthjælp. Vi hjælper nogle få til at søge førtidspension, men kommunerne fattes penge, så mange får afslag, og der er lang ventetid på en afgørelse. Mange er låst fast i fattigdom.« ■

Falk Bærentzen, sektionsleder og proceskonsulent, Kofoeds Skole, København

»Der er flere typer fattigdom. Det, jeg møder i mit arbejde, er tydeligst opdelingen mellem et aktivt A-hold og et passivt B-hold. Det handler om social udelukkelse i forhold til vores fællesskaber, ikke mindst arbejdsmarkedet. Og det handler om ensomhed og isolation og selvfølgelig et beskedent økonomisk råderum. Vores brugere er elever på Kofoeds Skole, og de er eller træner til at blive fodboldspillere i deres eget liv i modsætning til at være fodbold. Udviklingen sker gennem faglig træning på vores værksteder, undervisning og rådgivning. Vi går på 'to ben', det ene rettet mod arbejde og uddannelse, det andet med fokus på den enkeltes livskvalitet. Og så tilbyder vi eleverne et dagligt måltid mad, frisørsalon, bad, tøj- og møbeldepot.« ■

Ann Vester Jakobsen, sosu-assistent, afrusningsenheden, Forsorghjemmet Østervang, Århus

»Man er socialt udsat, når man har et misbrug, men ikke alle er fattige. Det er dem på kontanthjælp, der er fattige. Forskellene i indkomst viser sig ved, hvad man har råd til at drikke. Om man drikker papvin eller dyr whisky. Man fornemmer også, at nogen kun har det tøj, de går og står i, ikke har til en pakke smøger eller de 68 kroner om dagen, man betaler for kosten, når man er indlagt til afrusning. Vores opgave er at hjælpe med afrusningen. Det er sagsbehandlerne i kommunen, der tager sig af deres økonomiske forhold. Men vi har da et brugtøjsdepot, så dem, der mangler tøj, kan få hjælp der.« ■

FOTO: SØREN HOLM

Så kom regningen

Maj måned kom til at stå i krisens tegn. Eller rettere i regningens tegn.

Da S og SF fremlagde deres længe ventede økonomiske plan, kom der for alvor gang i debatten om, hvem der skal betale regningen for den finanskrisen, som sluttede de velbjærgedes fest i Grådighedens årti.

Er det festdeltagerne, der skal betale for oprydningen, eller er det hele samfundet? Er det velfærden og de offentligt ansatte eller, er det de svageste grupper?

S og SF lagde op til en blanding i planen *Fair løsning* – millionærskat, udskydelse af skattelettelser og flere arbejdstimer.

Det giver efter min opfattelse mening at arbejde sig ud af krisen. Til gengæld giver det ikke mening at udskifte tallet 37 i overenskomsterne med 38. Gjorde vi det, så ville vi give arbejdsgiverne vetoret over, hvornår arbejdstiden atter kan sænkes til 37 timer om ugen, og vi ville komme til at betale for den nedsættelse en gang til. Den betalte vi for, da arbejdstiden sidst blev sænket.

Derimod vil der være rigtig megen mening i at skabe gulerødder til, at lønmodtagere, der har kræfterne og lyst, kan se en gevinst både for sig selv og for velfærden ved at arbejde flere timer i en kortere eller længere periode. Det kan være gulerødder, der gør det attraktivt for deltidsansatte at gå op i tid, for fuldtidsansatte at kunne øge arbejdstiden i nogle perioder af arbejdslivet og sænke den i andre, for seniorer at tjekke ud af arbejdsmarkedet gennem nedtrapning af arbejdstiden og for efterlønsmodtagere til at kombinere efterløn og arbejde.

Regeringen fulgte op på oppositionens plan med *Genopretningsplanen*, som i stedet anviste sparevejen. 0-vækst i den offentlige sektor i de næste år, milliardbesparelser i kommunerne, fastfrysning af overførselsindkomsterne og udskydning af skattelettelser. Der skulle spares, så det kunne mærkes. De offentligt ansatte skulle have et drag over nakken, og de svageste skulle opleve en nedgang i købekraften af dagpenge, pensioner, kontanthjælp, SU og så videre.

Planen fik en hård medfart, da 3.500 tillidsrepræsentanter fra 11 forbund med offentligt ansatte dagen efter var samlet i protest mod de bebudede besparelser.

Slutresultatet blev ændret ganske betydeligt. Jeg er tilfreds med, at nedlæggelsen af 8.000 stillinger i kommunerne blev fjernet, men 0-væksten vil i sig selv medføre store spareøvelser i den offentlige sektor i de næste tre år.

Jeg er også tilfreds med, at fastfrysningen af overførselsindkomsterne blev pillet ud, men halveringen af den periode, hvori man kan få dagpenge, vil få alvorlige konsekvenser – først og fremmest for ufaglærte og kortuddannede, som nu vil risikere at ryge fra dagpenge til kontanthjælp allerede efter to år på dagpenge.

Den del af regeringens aftale med Dansk Folkeparti er for mig helt uforståelig. Det er netop i perioder med krise og stigende arbejdsløshed, at det danske dagpengesystem skal vise sin styrke. Nu går regeringen den modsatte vej og gør maskerne i sikkerhedsnettet større midt under krisen.

Det er ganske enkelt hul i hovedet. ■

Dennis Kristensen

Dennis Kristensen, forbundsformand

Dennis blogger på www.facebook.com

»De offentligt ansatte skulle have et drag over nakken, og de svageste skulle opleve en nedgang i købekraften af dagpenge, pensioner, kontanthjælp, SU og så videre.«

Dialog med
formanden på:
www.foa.dk/debat

På mandetur

Luften holder kun seks råkølde grader i maj, og fiskerne på bredden af Egen Mølle Put&Take fanger ikke andet end mudder dén formiddag. Men humøret er let og lunt, når det mandlige personale fra Guderup Plejecenter på Als tager på fisketur med en håndfuld mandlige beboere.

Her er kvinder forment adgang, luften tyk af grove, men godmodige drillerier og friheden bare total.

Flere af de i alt ni mandlige ansatte har tidligere arbejdet på Danfoss, men vil nu i gang med en sosu-uddannelse. For som de selv siger – gutterne fra Guderup: At passe mennesker er både sjovere, mere givende og mere meningsfuldt end at passe maskiner ...

Af Karin Svennevig Hyldig

Foto: Lene Esthave

- **Sømanden og lystfiskeren.** To beboere, der stort set er med hver gang, er 'Sømanden', Orla Jensen, 70, der tidligere har sejlet for Mærsk (forrest i billedet) og 'Lystfiskeren', Carl Godt Bahnsen på 82, der også tilbragte en stor del af sin fritid her ved Egen Mølle Fiskesø, da han i sin tid arbejdede på Danfoss.

Mere overskud. 38-årige Robert Madsen (i ternet jakke) har arbejdet 11 år på Danfoss, men egentlig altid drømt om et mere givende arbejdsliv med børn eller ældre. For halvandet år siden sagde han op og er bestemt ikke blevet skuffet.

»Jeg glæder mig til at gå på arbejde hver morgen og har fået mere overskud til familien. Man bliver jo et gladere menneske af at gøre noget godt for andre,« siger han. De andre driller: »Nu hopper han snart i og tager den med tænderne, hvis han ikke fanger noget...«

»Saaa ska vi KNAU«, som sønderjyder siger, når de skal spise. Mandemenuen lyder på pølser, kold kartoffelsalat, Gammel Dansk og lyse øl. Grovkornede jokes og gode grin.

Ledige kommer i klemme

Plan. Kommunerne skal ikke spare fire milliarder frem til 2013. I stedet sendes regningen til de ledige.

Af **Finn Olsen**

Først meldte regeringen ud, at kommunerne skal spare fire milliarder kroner frem til 2013. Udsigten til tre år med fyringer og nedskæringer fik fagbevægelsen til at råbe højt. I Fredericia mødtes 3.500 tillidsrepræsentanter fra forskellige fagforbund, og de var klar til at slå. Så blev det pinse, og nu kom pludselig meddelelsen om, at de fire milliarder ikke skulle spares alligevel.

Regeringen var blevet enig med Dansk Folkeparti om, at pengene til regeringens genopretningsplan i stedet skal findes

blandt andet ved at halvere dagpengeperioden. Desuden skal man fremover have arbejdet et år for at få ret til dagpenge. I øjeblikket er kravet et halvt år.

Mange FOA-medlemmer bliver ramt

I FOA er begejstringen over den ændrede kurs til at overskue.

»Jeg tror, at det er det mest asociale forslag, vi har set siden 2001. Der vil være mange, der kommer drastisk i klemme af den kortere periode,« siger FOA-formand *Dennis Kristensen* til foa.dk.

I dag har FOAs a-kasse cirka 5.000 medlemmer, der modtager arbejdsløshedsdagpenge, og 14 procent af dem har en ledighedsperiode på 104 uger eller mere.

Så mange FOA-medlemmer vil blive berørt af de nye stramninger – som finder sted i en tid, hvor mange frygter at blive fyret.

»Indtil nu har man kunnet blive indplaceret i dagpengesystemet påny ved at have

962 løntimer svarende til et halvt års arbejde,« siger *Elisabeth Bruun Olesen*, sekretariatschef i FOAs a-kasse.

»Fremover skal man have 1.924 timer svarende til et års arbejde. Det er en væsentlig forringelse, der vil ramme mange – især i udkantsområderne.«

Dagpengesystemet smuldrer

Dennis Kristensen tilføjer, at han kan frygte, at mange i fremtiden slet ikke vil melde sig ind i en a-kasse. Dagpengenes kompensationsgrad er blevet udhulet i de senere år. Sammenholdt med den nye kortere periode, kan mange fristes til at sige, at det slet ikke kan betale sig.

»Dermed er den danske flexicurity-model nu ved at rinde ud. A-kasserne får nu en meget stor opgave i at informere om, at for de fleste er kontanthjælp ikke et alternativ,« siger Dennis Kristensen. ■

fino@foa.dk

Sådan vil regeringen spare

Her er de vigtigste punkter i regeringens genopretningsplan:

- Dagpengeperioden halveres til to år
- Loft over børnefamilieydelsen på 30.000 kroner om året
- Loft over fradrag for faglige kontingenter på 3.000 kroner om året.
- Udskydelse af aftalt forhøjelse af topskattegrænsen i tre år.
- Den automatiske regulering af beløbsgrænser for skatter sættes ud af kraft til 2013.
- Besparelser på VEU-godtgørelsen.
- Besparelser på universiteter og forskning.

Alle spareplanerne kan findes på Finansministeriets hjemmeside.

En sejr? 3.500 tillidsfolk mødtes i Fredericia og sendte et kraftigt signal til regeringen om, at fagbevægelsen ikke ville sidde og kigge på, hvis kommunerne skulle gennemføre de besparelser, regeringen havde krævet. Nu er aben givet videre – til de ledige blandt andre.

FOTO: GERT BLUME

Kommission: Kvinder får mindre i løn

Ulighed. Det kønsopdelte arbejdsmarked er virkelighed, og kvindefagene er bagud med lønnen. Det har Lønkommissionen nu slået fast.

Af **Jørgen Wedel**

»Enhver arbejdsgiver skal yde kvinder og mænd lige løn, herunder lige lønvilkår, for samme arbejde eller for arbejde, der tillægges samme værdi.«

Sådan står der i Loven om Ligeløn, og så kunne man tro, at alt var godt.

Virkeligheden er, at arbejdsmarkedet er kønsopdelt, og at det typisk er sådan, at lønnen er lavest i kvindefagene.

Det har Lønkommissionen nu slået fast, skriver Berlingske Tidende, som har fået fat i Lønkommissionens rapport, før den officielt er udgivet.

Udgivelsen var fastsat til 28. maj, nogle dage før dette blad blev sendt til tryk, og oplysningerne i denne artikel bygger derfor på omtalen i Berlingske Tidende.

FOA ville have lønnen undersøgt

Lønkommissionen blev til efter overenskomstforhandlingerne i 2008, da FOAs medlemmer i tusindvis gik på gaden og viste deres utilfredshed med den lave

Kvindefag. Lønnen er lavest i kvindefagene – fag der ofte handler om omsorg for andre mennesker. Og det pædagogiske område er værst ramt af uligheden, fastslår regeringens lønkommission.

kvindeløn. FOA og den øvrige fagbevægelse stod fast på, at det kønsopdelte arbejdsmarked skulle undersøges nærmere, så man ville kunne få løst problemet.

Og Lønkommissionen kan altså nu fortælle, at der virkelig er et problem.

Pædagoger hårdest ramt

Kommissionen har sammenlignet lønnen i en række mande- og kvindedominerede faggrupper i den offentlige sektor.

Den dokumenterer for eksempel, at mandlige kommunale håndværkere tjener 10 procent mere end social- og sundhedsassistenterne, der er en udpræget kvindegruppe.

Værst ser det ifølge avisens eksempler ud på det pædagogiske område: De mandlige bygningskonstruktører i kommunerne tjener 28 procent mere end de kvindelige pædagoger. Avisen har ikke tal for pædagogmedhjælperne.

Kræver plan for ligeløn

FOA-formand Dennis Kristensen er ikke overrasket.

»Konklusionen styrker vores krav om 'mandeløn til kvindefag'. Vi har nu bevis for, at kvinders arbejde nedvurderes, og at det pædagogiske område er hårdest ramt. Det er et problem, som hele samfundet skal hjælpe med at løse.«

I lyset af den økonomiske krise forestiller Dennis Kristensen sig, at der ved de kommende overenskomstforhandlinger startes et forløb, der kommer til at strække sig over flere overenskomstperioder. ■

jwed@foa.dk

Læs Lønkommissionens rapport på www.foa.dk

Mere rengøring betyder færre infektioner

Dokumentation. I et halvt år blev der gjort ekstra godt rent på to hospitalsafdelinger på Southern General Hospital i Glasgow. Det betød, at antallet af patienter, der blev smittet med resistente stafylokokker, faldt med 26,6 procent.

Af **Ingrid Pedersen**
Foto **Jørgen True**

Hovedpersonen i den skotske mikrobiolog *Stephanie Dancers* banebrydende forskning hedder Beth Anderson og er rengøringsassistent. Da hun blev ansat i et år som ekstra rengøringsmedarbejder på to forskellige hospitalsafdelinger faldt antallet af infektioner drastisk.

Stephanie Dancer dokumenterede, at færre patienter bliver smittet med resistente stafylokokker, hvis der flere gange dagligt bliver gjort ekstra rent på en række punkter, hvor bakterier findes. Det er blandt andet på sengeborde og dørhåndtag.

I den periode, afdelingerne havde ekstra rengøring, faldt antallet af infektioner med 26,6 procent. Mængden af målbart, men usynligt snavs faldt med 33 procent.

Forsøget blev gennemført over et år

Knofedt. »Det er ikke skrappe midler, der skal til. Bare hyppigere og mere målrettet rengøring,« siger mikrobiolog Stephanie Dancer, der har påvist, at ekstra rengøring kan nedbringe antallet af hospitalsinfektioner.

på to nøjagtig ens hospitalsafdelinger med 21 sengepladser hver – den ene for mænd, den anden for kvinder på Southern General Hospital i Glasgow.

Beths rengøring gav resultater

Beth Anderson var først et halvt år på den ene afdeling, derefter et halvt år på den anden afdeling. Hendes rengøring var målrettet 10 forskellige steder, som patienterne kom i berøring med, og hvor mikrobiologen vidste, at usynligt snavs og bakterier kunne gemme sig. Forudgående undersøgelser havde vist, at de var snavsede, selv om der lige var gjort rent.

Da den ekstra rengøring blev fjernet, steg antallet af infektioner igen, og det medførte både dødsfald og amputationer.

»Mindst fire personer kan takke Beth for, at de slap for at blive syge, mens de

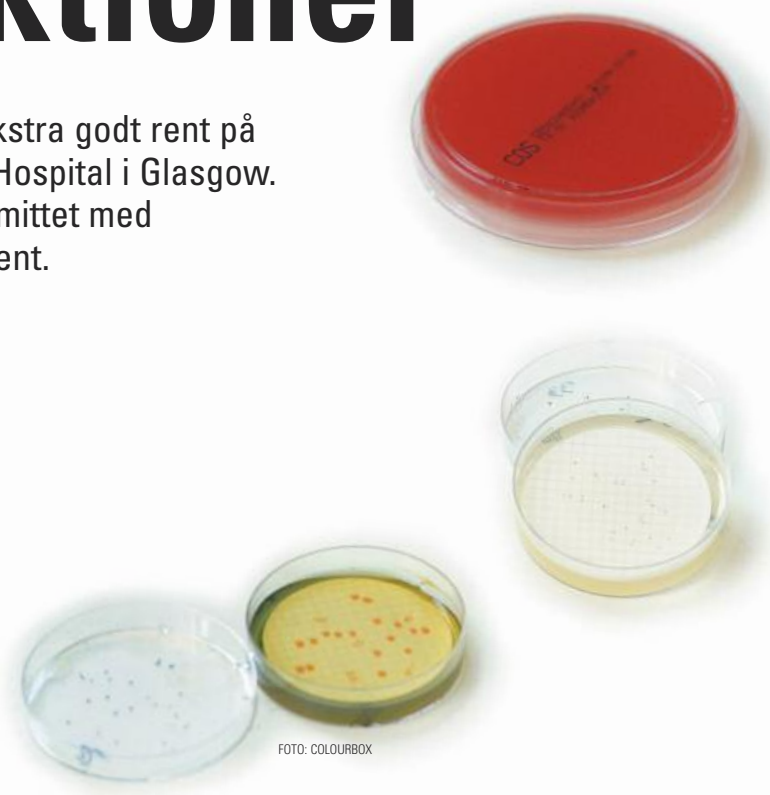
var på hospitalet,« konstaterer Stephanie Dancer, der er læge med speciale i mikrobiologi. Hun er verdensberømt for sine forskningsresultater, der viser, at der – helt bogstaveligt – bare skal et par ekstra hænder til for at begrænse smittefarlige bakterier på hospitalerne.

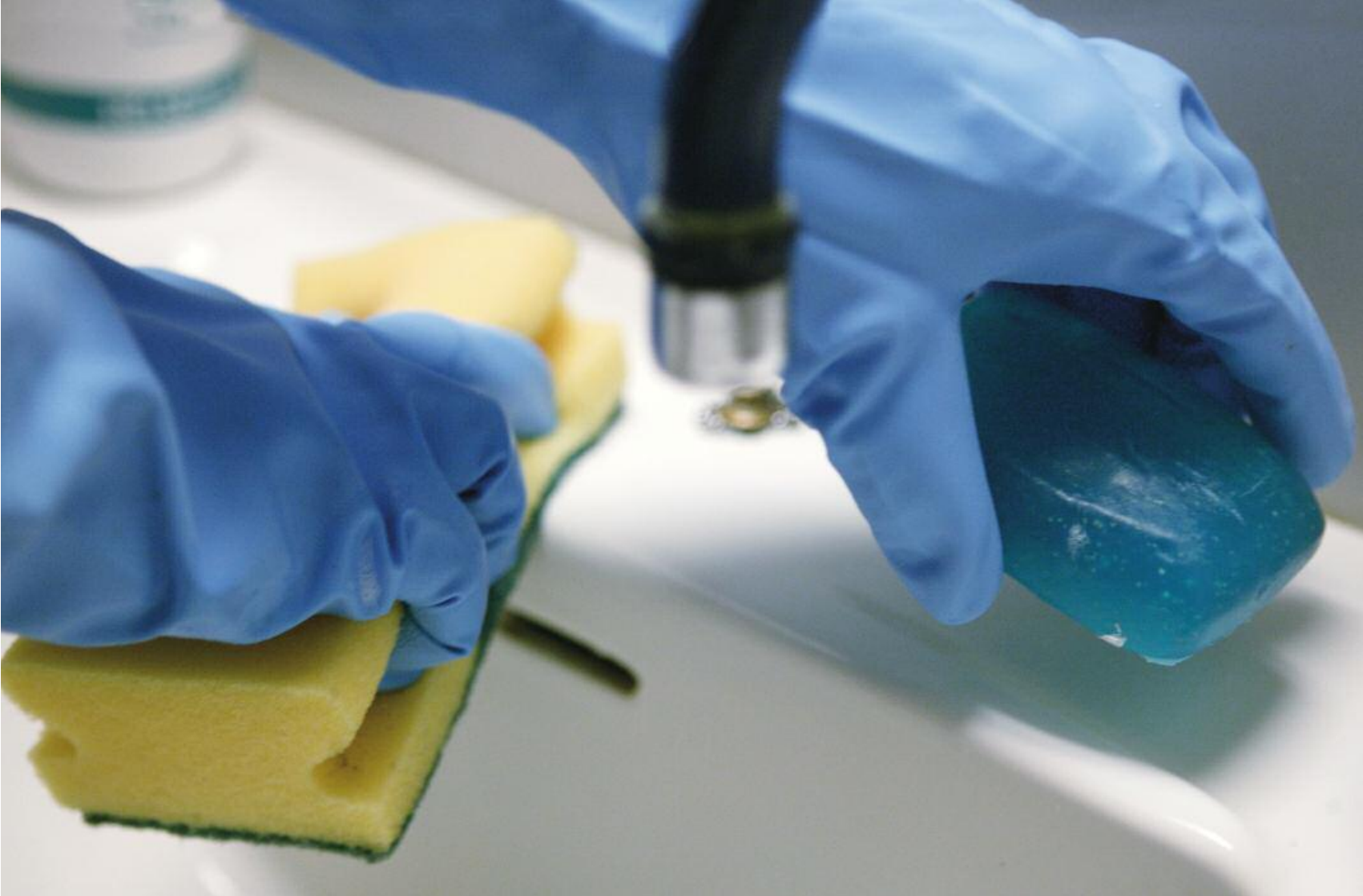
Nedskæring satte gang i forskning

Ideen til at forske i sammenhængen mellem rengøring og infektioner fik Stephanie Dancer i 1998, da hospitalets ledelse havde besluttet, at der skulle skæres ned på rengøringen.

»Det er jo tit der, man sparer, for ingen ser rengøringspersonalet. De er langt nede i hospitalshierarkiet,« siger hun til *fag og arbejde*, der traf hende, da hun for nylig holdt foredrag i København.

Stephanie Dancer modsatte sig nedskæ-

ARKIVFOTO: MIKE KOLLÖFFEL

Gemmesteder. Efter der var gjort almindeligt rent på stuen, fandt Stephanie Dancer 10 steder med multiresistente bakterier. Det var de steder, den ekstra rengøring senere fokuserede på.

ringerne, men måtte give op, da hospitalsledelsen bad hende komme med dokumentation for, at der er sammenhæng mellem rengøringsstandard og antallet af infektioner blandt patienterne.

»Jeg troede, den dokumentation var nem at finde, så jeg gik på biblioteket for at lede,« griner hun. Det viste sig, at der aldrig var forsket i denne sammenhæng, så dokumentationen fandtes ikke, og det var svært at skaffe penge til et forskningsprojekt. Men det lykkedes, da UNISON, de offentligt ansattes fagforening, tilbød at finansiere projektet.

Problemet er det usynlige snavs

Ifølge Stephanie Dancer er det svært at måle, hvor rent et hospital er.

»Der er en tendens til at fokusere på det synlige snavs for eksempel på gulvet, men

problemet er på de steder, patienterne kommer i kontakt med – sengeborde, skabe, sengeheste, dørhåndtag og ringeklokker – og det er der ikke så meget erfaring med,« siger hun.

Stephanie Dancer måtte hente hjælp i fødevareindustrien, der i årevis har arbejdet med at forhindre farlige bakterier i mad og derfor har udviklet teknikker til at afsløre bakterier. De samme metoder kunne hun bruge til at dokumentere sammenhængen.

I 2008 blev hendes resultater offentliggjort i det prestigefyldte tidsskrift *The Lancet*.

Ingen skrappe kemikalier

Stephanie Dancers forskning har endnu ikke har fået hospitalerne i Storbritannien til at ansætte mere rengøringspersonale.

»Men i USA, hvor hospitalsrengøringen er *big business* er interessen stor,« siger hun og understreger, at det kun drejer sig om ganske almindelig rengøring. Det er ikke nødvendigt med skrappe midler, der kan skade både de rengøringsansatte og miljøet.

Hun mener, at den megen fokus på håndhygiejne i hospitalsvæsenet selvfølgelig er vigtig.

»Men det nytter jo ikke noget, at du spritter hænderne af, hvis du et øjeblik senere rører ved et inficeret håndtag. Derfor skal omgivelserne også være rene,« konstaterer hun. ■

ingrid@MediehusetRubrik.dk

Læs mere om Stephanie Dancers undersøgelse i *The Lancet*, www.thelancet.com og www.biomedcentral.com (8. juni 2009)

Samarbejde. Det kræver et tæt og ærligt samarbejde, når langtidssygemeldte skal hjælpes tilbage på arbejdspladsen. Det har de gode erfaringer med på Sundeved Ældrecenter. I sofaen ses social- og sundhedshjælper Helle Hoff og leder Steen Aage Maj Jørgensen og med ryggen til tillidsrepræsentant Bianka Kastrup.

Syg med job

Beskæftigelsesministeriets kampagne *Syg med job – sygdom og arbejde behøver ikke at udelukke hinanden* sætter fokus på den gode dialog mellem sygemeldt, arbejdsgiver og kolleger. Undersøgelser viser, at mange langvarigt syge kommer hurtigere tilbage på arbejdspladsen, hvis de bevarer kontakten til kolleger og arbejdsplads under sygdomsforløbet. En ny undersøgelse lavet af Beskæftigelsesministeriet viser desuden, at ni ud af ti danskere er enige i, at sygdom og arbejde ikke behøver udelukke hinanden.

Når syge arbejder

Langtidssygdom. Kan man arbejde, selvom man er sygemeldt? Social- og sundhedsassistent Bianka Kastrup og social- og sundhedshjælper Helle Hoff kunne. De er glade for, at de fik lov.

Af **Anni Heiberg**
Foto: **Lene Esthave**

Fyresedlen var skrevet, og social- og sundhedshjælper *Helle Hoff* skulle i fleksjob og arbejdsprøvning på REVA. Det var det sidste, hun ønskede, men tilsyneladende eneste mulighed. Lige indtil Helle, FOA Sønderborg og ledelsen på Sundeved Ældrecenter begyndte at tænke kreativt. Så kom Helle tilbage på sin gamle arbejdsplads. I starten blot tre timer om dagen, i dag arbejder hun fuld tid med hjælp fra en personlig assistent.

»Jeg var sikker på, jeg aldrig kom tilbage,« fortæller Helle Hoff, hvis læge, neurolog og fysioterapeut var ligeså pessimistiske. Helle havde fem truende diskusprolaps i nakken og et prolaps mellem skulderbladene. Hun havde store smerter, kunne ikke bruge venstre arm og var svimmel. Alligevel besøgte hun Sundeved Ældrecenter flere gange om ugen.

»Jeg kunne ikke lade være. Vi er som en familie her, og vi har en fænomenal ledelse. God stemning, god tone og respekt,« fortæller Helle.

Fra fyreseddel til fuld tid

Efter tre måneders sygemelding fik Helle Hoff en fyreseddel, og hun ønskede at komme hurtigt videre i arbejdsprøvning.

»Jeg opdagede, at der var lang ventetid, og at det nok ville blive noget med køkken eller kontor. Jeg ville jo gerne blive i mit fag. Finde en lille niche i plejesektoren, hvor de ikke kunne undvære mig,« smiler hun.

Helle gik til FOA Sønderborg, og så gik det stærkt. FOA havde netop haft besøg af hjemmehjælper *Britta Kastrup*. Efter ti år med job på REVA, drømte Britta om en tilknytning til sit gamle fag. Nu er hun personlig assistent for Helle tre timer hver dag. Helle kan ikke klare tunge løft, det klarer Britta. Hun har ingen problemer med det fysiske, men skal undgå stress. Hermed kom to mennesker på arbejde trods sygdom. Fordi de gerne vil, og fordi deres arbejdsplads er åben for nye måder at arbejde på.

»Ledelsen var straks med på ideen. Alt skal prøves, det er holdningen her,« fortæller hun. »Så jeg kom i arbejdsprøvning

Social. »Kom og vær social,« sagde ledelsen, da social- og sundhedsassistent *Helle Hoff* gik med flere diskusprolaps og gerne ville arbejde. Hun er nu tilbage på fuld tid med hjælp fra en personlig assistent. Her giver hun *Lydia From* et knus.

på min egen arbejdsplads og begyndte med tre timer om ugen. Nu har jeg fuld tid og blev raskmeldt i mandags. Men jeg beholder *Britta*, min personlige assistent. Hun følger mine vagter og hjælper med at lægge i seng. Det går bare godt.«

Samtale efter to uger

Sundeved Ældrecenter har 30 beboere og en aflastningsstue, og der er kort vej til ledelsen. Tillidsrepræsentant, social- og sundhedsassistent *Bianka Kastrup* sidder med ved alle omsorgssamtaler, fordi ledelsen ønsker det, og hun fortæller, at holdningen til samtalerne er blevet mere positiv.

»Her i huset inviterer vi til samtale efter to ugers sygdom. I begyndelsen syntes nogle, det var at snage, men nu er holdningen positiv. Vi taler om muligheder, og lægen kan skrive en mulighedserklæring, der siger, hvad man kan og ikke kan,« siger *Bianka Kastrup*.

Kom i gang

Tillidsrepræsentanten har selv nydt godt af fleksible arbejdsmuligheder som langtidssygemeldt.

»Jeg kom til skade med mit knæ og blev opereret efter to måneder. Jeg fik spat af at gå hjemme, og jeg besøgte arbejdspladsen mange gange i løbet af en uge. To mæne-

der efter operationen udfyldte lægen en mulighedserklæring, og jeg skulle begynde med at arbejde fra syv til ti, men jeg blev ofte længere, fordi jeg gerne ville. Alle var meget opmærksomme på, at jeg kun gjorde det, jeg måtte.«

»Du er ikke en del af fællesskabet, når du er væk så længe. Kom i gang. Det er simpelthen det bedste. Bare en-to timer om dagen, så man har noget at stå op til,« siger *Bianka Kastrup*. ■

heiberg@reportagegruppen.dk ►

I gang. Tillidsrepræsentant *Bianka Kastrup* trives ikke med at gå hjemme efter en knæoperation, så hun begyndte med få timers let, dagligt arbejde. Her er hun sammen med *Marie Poulsen*.

Hjælp. »Det er ikke kontrol, det er hjælp, når vi tager mange snakke med langtids-sygemeldte kolleger. Det kræver tillid og ærlighed, og man må aldrig gå over medarbejderens grænser,« siger leder af Sundeved Ældrecenter Steen Aage Maj Jørgensen.

Arbejdspladsen får fuld refusion

Alle havde dømt social- og sundhedshjælper Helle Hoff ude, da hun henvendte sig til FOA Sønderborg for at komme i gang med arbejdsprøvning og fleksjob. Nogle møder senere var Helle tilbage, hvor hun helst ville være, nemlig på Sundeved Ældrecenter. Ganske vist kun få timer om dagen.

»Tidligere var man enten syg eller delvis syg, og man skulle ind og præstere sit arbejde, måske på deltid. Vi skulle selv finansiere det, og det var svært at tage en medarbejder ind for bare to timer. I dag kan vi få fuld refusion, hvis sagsbehandleren siger god for det,« forklarer Steen Aage Maj Jørgensen.

»Med refusionen kan vi tænke i flere muligheder og nye funktioner. For eksempel i køkken og dagcenter. Eller måske skal man bare komme og være social i starten. Det er så vigtigt, og pludselig kan man mere og mere. Det giver ofte en kortere sygeperiode, end vi har regnet med.«

Geniale mulighedserklæringer

Steen Jørgensen mener, de nye mulighedserklæringer er geniale. Her sætter lægen fokus på, hvad man kan og ikke det modsatte.

»Der er brug for en kulturændring, og det er godt, at vi kan røre ved det. Alle er jo kede af det, hvis en kollega er syg og væk i flere måneder. Og der kan opstå mange myter. Nu kan de være her sammen med os, og vi kan bare spørge, hvis der er noget, vi vil vide.«

»Vi er i gang med at lære at tage os af det her. Det er en øvelse, og øvelse gør mester,« fastslår Steen Aage Maj Jørgensen. ■

heiberg@reportagegruppen.dk

Det kræver øvelse at tale sygdom

Succes. Mange tætte og ærlige snakke med sygemeldte medarbejdere har fået langtidsyge hurtigt tilbage på Sundeved Ældrecenter i Sønderjylland.

Af **Anni Heiberg**
Foto: **Lene Esthave**

For mange er sygdom et privat anliggende, men på Sundeved Ældrecenter er det i høj grad et fælles anliggende. Leder *Steen Aage Maj Jørgensen* vil ændre kulturen omkring sygdom, så det er noget, vi tør tale og samarbejde om. Derfor bruger han gerne tid på mange møder med langtidsyge medarbejdere og relevante sagsbe-

handlere. Alle muligheder skal vendes, så medarbejderne kommer hurtigt tilbage på arbejdspladsen.

»Nærvær er en af vores værdier, og der opstår nye ideer, når mange mennesker sidder sammen. Vi har siddet syv om bordet, når vi skulle tale om Helle Hoff (se artiklen side 38, red.) og hendes tilknytning til arbejdsmarkedet. Og vi vandt Helle tilbage på arbejdsmarkedet,« siger Steen Aage Maj Jørgensen.

Fastholdelse

En ny lov om sygefravær skal hjælpe syge til at fastholde tilknytningen til arbejdspladsen:

- Senest fjerde sygeuge skal arbejdsgiver og medarbejder tale om, hvornår og på hvilke betingelser den sygemeldte kan vende tilbage.
- Jobcentrene skal vurdere muligheden for gradvis tilbagevenden efter otte ugers sygdom.
- Jobcentrene har mulighed for at give aktive tilbud til alle sygemeldte.
- Virksomheden kan indhente en mulighedserklæring fra lægen om muligheder for arbejdsfastholdelse.

Kilde: *Beskæftigelsesministeriet*

Akademiuddannelse i sundhedspraksis

En karrierevej på arbejdsmarkedet og videre i uddannelsessystemet

Har du lyst til at videreuddanne dig indenfor det sundhedsfaglige felt?

Har du en sundhedsfaglig eller pædagogisk erhvervsuddannelse?

I efteråret udbydes:

Studieforberedende kursus

Fagmodul 1 "Professionel praksis i sundhedsvæsenet"

Fagmodul 2 "Sundhedspraksis" og

Fagmodul 4 "Tværfaglige funktionsområder i sundhedspraksis"

Bliv deltids- eller fuldtidsstuderende.

Studiestart medio august for det studieforberedende kursus.

Fagmodulerne starter omkring 1. september

Ansøgningsfrist den 29. juni 2010

Læs mere om uddannelsen, modulerne og rammerne for studiet, og hent ansøgningskema på www.sosuc.dk

**For yderligere info kontakt studieplanlægger Ulla Pilehøj
tlf. 2286 3145 ulla.pilehoej@sosuc.dk**

spørg

Har du lyst til at spørge fag og arbejdes ekspertpanel om noget, så skriv til: *fag og arbejde*, Staunings Plads 1-3, 1790 København V. Mrk.: Spørg panelet. **Du kan også maile til:** ries@foa.dk

Hvis du ønsker at være anonym, skal du blot gøre opmærksom på det. Brevkasse-redaktøren skal dog vide, hvem du er.

Resistente bakterier i maden

Jeg har læst, at landbruget i Danmark bruger meget antibiotika, og at der derfor kommer flere bakterier i vores husdyr og fødevarer, der er resistente over for forskellige typer af penicillin. Er der noget, man kan gøre som forbruger for at sikre sig mod at blive syg af disse bakterier? Det er jo ret forfærdeligt, hvis man ikke kan blive behandlet, hvis man bliver syg af nogle af disse bakterier.

Sonja Pedersen

Svar

Det er rigtigt, at nye tal fra VETSTAT viser, at landbruget i Danmark har øget forbruget af antibiotika i husdyrproduktionen – især i svine- og fjerkræproduktionen. Det er også rigtigt, at et øget forbrug af antibiotika kan medføre, at bakterierne vænner sig til antibiotikaen og dermed opnår resistens, så de kan tåle antibiotika og sygdommen, de er årsag til, bliver meget svær – eller umulig – at behandle. Jeg er enig i, at det er et vigtigt problem, der bør sættes ind over for.

Bakterier, som er resistente over for antibiotika, forekommer i vidt omfang i dyr og fødevarer – ikke bare i Danmark – men i hele EU.

EU har netop gennemført en stor undersøgelse af antibiotikaresistente bakterier i dyr og fødevarer

i årene 2004 til 2007, som DTU Fødevarerinstitutionen har bidraget til at udarbejde for den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet, EFSA. Rapporten viser, at der er store forskelle landene imellem i forhold til, hvor mange bakterier der er resistente, og hvilke typer antibiotika bakterierne bliver resistente over for. Heldigvis ligger Danmark meget lavt i statistikken, når det gælder forekomsten af kinolonresistente bakterier i vores fødevarer. Fluorokinoloner er en gruppe meget vigtige antibiotika, da de er den eneste – eller en af få muligheder – for behandling af alvorlige humane infektioner.

I forhold til at undgå resistente bakterier er der som sådan ikke nogen specielle forholdsregler, man kan tage, da man ikke kan vide, hvor de er. Så det, man skal gøre, er i det hele taget at undgå at blive syg af maden. Det er under alle omstændigheder en god idé.

Her er det vigtigt at have en god køkkenhygiejne – og opføre sig fornuftigt, når man laver mad. Det vil blandt andet sige, at man skal sørge for at holde rå og tilberedte madvarer adskilt. Sørge for at varme maden tilstrækkeligt igennem – og køle den hurtigt af. Og sørge for at vaske sine køkkenredskaber og hænder ordentligt.

Gitte Gross

Min leder kalder mig HA-darlingen

Der er mobning på min arbejdsplads – specielt af mig. Arbejdspladsen er et opholdssted for psykisk syge, hvor vi er hurtige med en kvik bemærkning. Omgangstonen har i flere år været 'hård men kærlig'. Vi har ofte snakket om, at det nok er en overlevelsesmekanisme at have sort humor og en hård omgangstone på arbejdspladsen. Nu har vi fået en ny leder, en mand, der er faldet hurtigt ind i omgangstonen, men som også kører den lidt ekstra ud efter min mening. Jeg er for nylig blevet tatoveret på min overarm – og lige siden har lederen

ILLUSTRATION: PETER M. JENSEN

Mad/sundhed
Gitte Gross,
bromatolog,
centerleder i
Videncenter for
Fødevarer og
Sundhed

**Psykisk
arbejds miljø**
Pia Køhler Ryom,
arbejdspsykolog,
Arbejdsmedicinsk
Klinik i Ålborg

Sociale forhold
Anne Dahl
Petersen,
socialrådgiver
i FOA

konsekvent kaldt mig for *HA-darlingen*. Mine kolleger følger med. Jeg har mange gange bedt både lederen og mine kolleger holde op – men de bliver ved. Jeg synes, det er træls – også fordi det har mange konsekvenser. For eksempel siger kolleger og leder, når jeg forsøger at sige fra: »Kan du ikke tage en spøg? Hvorfor er du blevet så sur?« Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre – og har efterhånden mest lyst til at rejse. På sidste personalemøde førte situationen til, at min leder sagde: »Hvor er det træls, at man skal behandle dig som et råddent æg for at undgå, at du bliver sur ...«
Den mobbede

Svar

Det er en vanskelig situation, du er kommet i. Du skiller dig ud fra fællesskabet ved ikke at gå med til omgangstonen på samme måde som tidligere. Det at gå uden for fællesskabet har altid konsekvenser – som du mærker. Jeg vil sige, at jeg finder, din leder udøver dårlig ledelse her. Man skal huske, at man som leder er myndigheden og rollemodellen, og han lever ikke op til nogen af delene.

Det er flot, at du siger fra overfor et 'kælenavn', du ikke ønsker. Jeg synes, du skal bede sikkerhedsrepræsentanten om, at I holder et møde om omgangstonen. Det skal ikke handle om dig – men handle om hvordan omgangstonen præger dagligdagen, og hvordan man kan sige fra, hvis omgangstonen bliver for hård. Det er jo også klart, at den hårde omgangstone har sine grænser, men også hvor uegnet den er til at tale om problemer i. Vi har brug for sort humor i det arbejde, vi udfører – men også brug for at blive taget alvorligt, når vi siger fra.

Min erfaring er, at en hård omgangstone ofte dækker over, at man ikke i tilstrækkelig grad taler om, hvor vanskeligt arbejdet er og derfor nemt kan blive problemfastholdende. Det er også min erfaring, at den kan virke udbrændthedsfremmende og en sand forhindring

for integration af nye medarbejdere. At du føler dig mobbet, kan jeg godt forstå – men prøv nu dette sidste initiativ. Hvis ikke det hjælper, er jeg enig med dig i, at så er arbejdspladsen ikke længere god nok til dig. Held og lykke.

Pia Ryom

Modregnes fratrædelsesgodtgørelsen?

Jeg er blevet opsagt fra mit arbejde på grund af sygdom. Jeg har 6 måneders opsigelse med løn. Derudover får jeg udbetalt 3 måneders løn som fratrædelsesgodtgørelse. Da jeg aldrig bliver helt rask, men må leve med min sygdom, har

jobcentret visiteret mig til fleksjob. Desværre har det endnu ikke været muligt at få et fleksjob. Indtil jeg får et fleksjob udbetaler jobcentret en ledighedsydelse til mig. Jeg er blevet i tvivl, om fratrædelsesgodtgørelsen skal modregnes i ledighedsydelsen. Det synes jeg, vil være meget uretfærdigt.

Svar

Nej, din fratrædelsesgodtgørelse skal ikke fratrækkes i ledighedsydelsen, så de penge kan du heldigvis selv beholde. Begrundelsen er, at fratrædelsesgodtgørelse ikke er at betragte som løn, men en arbejdsfri indtægt, samt at godtgørelsen først udbetales, når du er fratrædt.

Anne Dahl Petersen

Fælles kamp for **sundhed**

Forebyggelse. Sosu'er er blandt de mest udsatte for førtidspension. Derfor bruger FOA og PenSam nu nye metoder for at spore de unge ind på et sundere liv allerede under uddannelsen.

Af **Nanna Schacht**
Foto: **Masoud Shamseili**

Englehop, prusten og latter og leg var der masser af på FOAs Landselevaktivitet i maj, hvor FOA og PenSam i fællesskab kastede sig ud i kampen for at bryde usunde vaner hos sosu-eleverne.

»De traditionelle sundhedskampagner om kost, rygning, alkohol og motion er ikke nok. Det handler om at få sundhedsbudskaberne fra hovedet ned i maven, så man selv tager ansvar for sin sundhed,« siger PenSams forebyggelseschef, *Lise Koldkjær*.

Baggrunden for sundhedsaktiviteterne er dystre: Social- og sundhedsmedarbejdere er blandt de mest udsatte faggrupper når det gælder førtidspension.

»Derfor skal vi gøre noget alvorligt ved sundheden nu,« siger *Jens Folkersen*, faglig konsulent i FOA, om samarbejdet med PenSam.

Elever i kø til helbredstjek

Køen til PenSams helbredstjek strakte sig langt ned ad gangen. To sundhedskon-

sulenter fra Hjerteforeningen arbejdede om kap med tiden for at tjekke blodtryk og kolesteroltal på sosu-eleverne.

»Det kræver mod at få tal på sin sundhed,« siger *Lise Koldkjær*, positivt overvældet over elevernes store interesse for at få ren besked om sundheden. PenSam følger op på resultaterne fra helbredstjekket. Elever med højt blodtryk og kolesteroltal bliver kontaktet og tilbudt gode råd til en sundere livsstil.

Stor vilje til at ændre kost og motion

»Udfyld din elektroniske sundhedsprofil og se, hvor sunde sosu-eleverne er i din region,« lød en af PenSams udfordringer. Spørgsmålene gik på fysisk og psykisk sundhed og de fem KRAMS'er: kost, rygning, alkohol, motion og stress.

Og deltagerne tog godt imod opfordringen. Eleverne viste stor lyst til at ændre på kost og motion. Men kun hver tredje af rygerne har lyst til at kvitte smørgerne. Et alarmerende tal ifølge FOA og PenSam, som også vil holde vågent øje med sosu-elevernes psykiske trivsel.

»Hver fjerde føler sig nu og da trist og ked af det. Mere end hver tiende er ofte trist til mode. Et alt for højt tal. For at give omsorg og hjælpe andre, bliver du nødt til selv at have overskud,« siger Lise Koldkjær.

KRAM – det er noget, man dystyr i

Gå på line med promillebriller, lav englehop med sugerørs-’cigaret’ i munden og step-train din puls så høj, at du har svært ved at føre en samtale!

På PenSams workshop *Sundhed sådan*, dystede eleverne, under høje råb og latter, på hold om KRAMS.

»Workshoppen handlede om at mærke forskellen på at leve sundt og usundt på sin egen krop,« forklarer Lise Koldkjær.

»Når pulsen bliver så høj, at man ikke kan tale, kan man bedre gå efter den følelse i hverdagen og snuppe trapperne i stedet for elevatoren. Når man bliver stresset af at bygge legofigurer under pres her i workshoppen, kender man følelsen og kan huske at trække vejret og spænde af, næste gang overskuddet dykker på jobbet.«

Ændring kræver opbakning

Godt humør og sociale aktiviteter er afgø-

rende for at knække sosu’ernes sundhedskurve, mener Lise Koldkjær.

»Ansvarret ligger hos os alle sammen. Man kan kun ændre sine sundhedsvaner, hvis man får opbakning fra familie, kolleger, arbejdsgiver og pensionselskab. Det handler om at være positiv, anerkende kollegaens små fremskridt og fejre succeserne sammen.« ■

nanna@schacht.nu

Sundhedskurven.

»Godt humør og sociale aktiviteter er afgørende for at knække sosu’ernes sundhedskurve,« siger PenSams forebyggelseschef, Lise Koldkjær

Ambassadør til PenSamElevCup 2010

»Jeg går død på ord og pjecer. Det bliver så kedeligt og det samme kassettebånd om og om igen. KRAMS-workshoppen var vildt sjov. Man var på lige plan – hvad enten man er tyk, tynd, høj eller bred. I fitnesscentrene er der kun tynde mennesker,« siger sosu-elev Karina Profft.

Ud over at deltage på landselevaktiviteten bliver hun en af de mange ambassadører til efterårets aktivitet, hvor landets sosu-skoler dystyr om sundhed. Hver skole får en elevambassadør, der skal samle hold og holde motivationen i top.

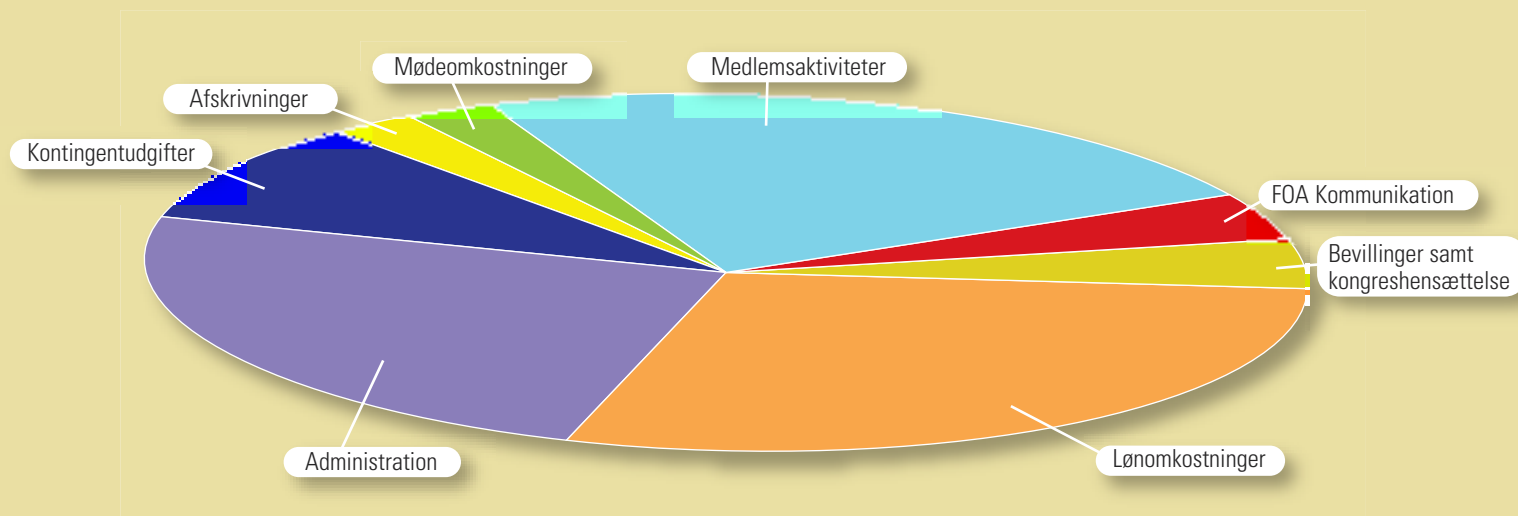
Mindre underskud end forventet

FOA-regnskab. Resultatet blev knap 15 millioner kroner bedre end budgetteret.

FOA kom ud af 2009 med et mindre underskud end forventet. Regnskabet for forbund og administrationen af FOAs a-kasse viser et underskud på 2.183.000 kroner. Det budgetterede underskud var på 16.815.000 kroner. Resultatet er dermed knap 15 millioner kroner bedre end budgetteret. Indtægterne var færre end budgetteret. Det skyldes især faldende kontingentindtægter og et mindre administrationshonorar fra FOAs a-kasse. Færre udgifter og formueafkast har imidlertid mere end opvejet de færre indtægter. De største afvigelser var på administration, lønomkostninger, bevillinger samt finansielle poster. Forbundets regnskab er en del af det samlede regnskab, hvori også Strejkefondens og Kursuscenter Røsnæs' indgår. Vil du vide mere om regnskaberne, er du velkommen til at henvende dig i din afdeling.

Indtægter (1.000 kr.)	Regnskab	Budget
Kontingentindtægter	257.444	263.055
Administrationshonorar fra FOAs a-kasse	132.535	144.462
AKUT-fondsrefusion	106.547	102.600
Andre indtægter	16.394	19.291
Indtægter i alt	512.920	529.408

Udgifter (1.000 kr.)	Regnskab	Budget
Mødeomkostninger	14.224	14.253
Medlemsaktiviteter	126.701	127.641
FOA Kommunikation	22.339	21.140
Bevillinger samt kongreshensættelse	23.786	39.473
Lønomkostninger	158.685	145.941
Administration	131.760	149.564
Kontingentudgifter	50.412	50.604
Afskrivninger	13.472	11.156
Finansielle poster	-26.276	-13.549
Udgifter i alt	515.103	546.223
Underskud	-2.183	-16.815

Vælg en bank

der gi'r dig kontante fordele

Vi er gennem flere år blevet kåret som en af Danmarks billigste banker på www.mybanker.dk

Vi er for dig, der er medlem af FOA eller kunde i PenSam – og din familie.

Vi vil meget gerne tage hånd om dig og din økonomi.

**Skift til PenSam Bank i dag
– ring til os på 44 39 39 44**

Så fortæller vi mere om de kontante fordele, der er ved at vælge PenSam Bank. Læs mere på www.pensam.dk/bank

Jan Møller Larsen, kunderådgiver

PenSam BANK

Velkommen til Slaraffenland

Hvis du ellers har mod på at æde dig gennem et tre mile tykt bjerg af hirsegrod, så er vejen åben til Slaraffenland. Det oplyser Hans Sachs, en tysk forfatter der levede 1494-1576, i sit digt *Das Schlaraffenland*.

Så kan du ellers bare hygge dig, for her er husenes tage dækket af pandekager, og hegnene omkring dem er flettet af pølser. Går du ned til dammen, er der både stegte og kogte fisk, som selv springer op i din mund, hvis du er for doven til at bukke dig ned efter dem. Stegte høns, gæs og duer følger villigt efter. I dette land bliver den dovneste af alle kronet til konge, fortæller Hans Sachs, som slutter sin beretning med disse ord: »Der er et spejl omkring dette digt, deri ser du dit ansigt.« ■

Bedre end Paradis

Hvis Paradiset er et rart sted at være, er der et sted, der er endnu bedre, forsikrer en ukendt engelsk digter, der en gang i det 13. århundrede skrev *The Land of Cockaigne*. Det turde være klart nok, for i Paradiset får man ikke andet end frugt, og glem enhver snak om alkohol. I Cockaigne er maden derimod god og altid i overflod. Munkene på dette sted bestiller ikke andet end at spise og lege. Nonnerne fra nonneklosteret i nærheden bader nøgne i floden. Når munkene ser det, fortæller den ukendte digter, så skynder de sig ned til floden, griber hver en nonne og lærer hende en bøn, mens – som det beskrives – landskabet hopper op og ned.

Hvis det lyder som et spændende rejsemål, er det skam muligt at komme dertil. Men først skal du vade i syv år gennem grise-møg, der når til hagen. ■

Overflod. Forædte, men lykkelige? Slaraffenland skildret af den flamske maler og satiriker Pieter Bruegel den Ældre (1528-1569).

Af Finn Olsen

Flugten til Amerika

Peter har fået så mange skænd, at han nu vil stikke af til Amerika, fortæller digteren Christian Winther i sin klassiske børnebog *Flugten til Amerika* fra 1835. Og Peters lillebror, Emil, skal med. For her er der sager at se:

Digterens gravskrift over sig selv

Han åd og drak, var aldrig glad,
Hans støvlehæle gik han skæve
Han ingenting bestille gad,
Til sidst han gad ej heller leve

JOHANN HERMANN WESSEL (1742-1785)

Strisserne har træben

Big Rock Candy Mountains er et sted, hvor solen altid skinner over cigaret-træerne, mens sodavand springer af fontænerne, fortælles det i en amerikansk folkesang. Her skifter man aldrig sokker, og man kan padle dagen lang i en sø af whisky. Nok er her strissere, men de har alle træben, og fængslerne er lavet af blik, så man kan vade lige ud. Til gengæld er her hverken skovle, økser eller hakker – for det var her, i Big Rock Candy Mountains, de hængte det fjols, der opfandt arbejdet. ■

»Konfektrosiner og mandler der gro,
I store duske de hænge
På træerne sammen, to og to
Og koster slet ingen penge

Brystsukre du som tvebakker ser,
Som rugbrød chokolade,
Med sukkerkringler det hagler og sner,
Og regner med limonade ...«

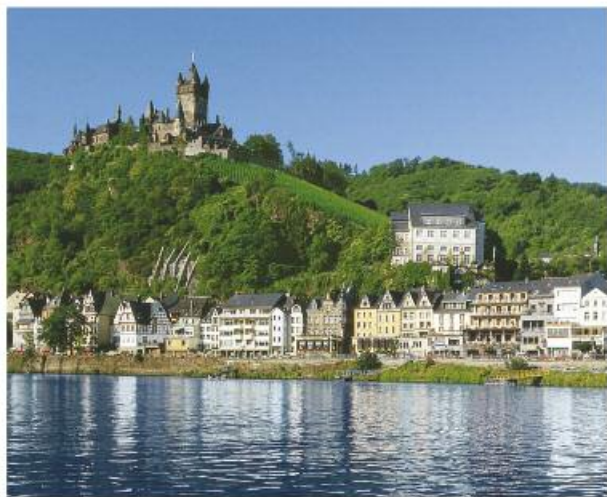
Men netop som Peter og Emil vil begive sig af sted, kalder mor, for maden er klar:

»Min vrede nedslog hendes blide røst,
Som lynstrålen egestubben.
Jeg druknede min sorg og fandt min trøst
På bunden af sagosuppen.« ■

6 dage i Cochem, Tyskland

Ved Moselfloden

- 5 overnatninger • 5 x morgenbuffet
- 5 x 3-retters middag • 1 x velkomstdrink

Hotel Brixiade ★★★★★

Ved Cochem begynder Moselfloden et af sine mest maleriske og bugtende forløb på verdens måske smukkeste flodvej mellem Trier og Koblenz. Jeres hotel ligger med udsigt over skibene, der glider forbi, og byens borg, der fra sin stejle klippetop troner over en særdeles velbevaret middelalderbykerne med tårnkransede bymure. Hotellet byder således på både 4-stjernet komfort og en uovertruffen beliggenhed i vinlandet, der lige fra sommerens solfyldte dage og til vinfestivalens højdepunkter i september og oktober er livsglædens centrum. Der er oplagte vandreture langs flodbredden og gennem vinterrasserne, som vokser helt op til Burg Reichsburgs takkede tårne og op til udsigtspunktet Pinnerkreuz med panorama over Moseldalen, som også nås med bjergbanen fra centrum. Det kan desuden anbefales at smage på områdets ædle dråber på byens vingårde og i vinkældrene – og en udflugt langs floden kan bringe jer til både romernes gamle højborg Trier (86 km) og til Koblenz, hvor Mosel møder Rhinen (53 km).

Ankomst: Søndage frem til 10.10.2010.

Pr. pers. i db.vær.

2.999,-

I Østrigs bjerge

8 dage
i Saizburgerland

Pr. pers. i db.vær.

3.449,-

Ankomst:

Lørdage i perioden 12.6.-14.8.2010.

- 7 overnatninger
- 7 x morgenbuffet
- 6 x frokostpakke
- 7 x 3-retters middag/buffet
- 6 x eftermiddagskaffe/te og kage
- Øl, vin og vand ad libitum kl. 18-22

Hotel Gasthof Paletti

Midt i den østrigske nationalpark Hohe Tauern ligger alpedalen Stuibachtal. Turen op til hotellet går via snoede bjergveje op i det fantastiske landskab til den lille landsby Enzingerboden i 1.500 meters højde. Her finder man det hyggelige hotel, hvor værtsparret byder velkommen.

Midt i Danmark

3 dage i Kolding

Pr. pers. i db.vær.

999,-

Ankomst:

Fredage i perioden 3.9.-17.12.2010.

Valgfri ankomst efterårsferie 17.-20.10.

- 2 overnatninger
- 2 x morgenbuffet
- 2 x 2-retters middag

Best Western Hotel Kolding City ★★

Kolding ligger smukt placeret ved bunden af Kolding Fjord. Hotellet ligger i et roligt, grønt område lige ved Byparken. I Kolding er der rigtig meget at se på og give sig til for både børn og voksne. I bor i gåafstand fra Koldinghus, som igennem århundreder var et af rigets vigtigste kongeslotte.

Ekstranat inkl. morgenbuffet: Kr. 299,-

Opholdet inkluderer kun slutrengøring.

Blekinges skærgård

3 dage i Karlskrona

Pr. pers. i db.vær.

999,-

Valgfri ankomst

i perioden 20.6.-18.8.2010.

- 2 overnatninger
- 2 x morgenbuffet
- 1 x 2-retters middag

First Hotel Ja ★★★★★

Den gamle svenske flådeby Karlskrona går for at være en af kyststrækningens smukkeste mødesteder. Byen breder sig over 30 øer i Blekinges skærgård. Beliggenheden, pragtpalæerne og de velbevarede træhuse fra 1700-tallet gør Karlskrona til en oplagt weekendoplevelse. Hotellet er elegant og helt i tråd med Karlskronas statelige historie.

Bestil på: www.happydays.nu ...eller ring: **70 20 34 48**

Åbent hverdage kl. 8.00 - 15.30.

Enkeltværelse og afbestillingsforsikring kan tilkøbes. Forbehold for udsolgte datoer og trykfejl. Ekspeditionsgebyr kr. 49,-

Husk rejsekode: FOA

Flere fordele
Tips og konkurrencer
www.happydays.nu

PLUS

Husk din rabat. Tjek loplus.dk før du handler.

10% rabat

alka

9% rabat

4% rabat

4% rabat

10% rabat

10% rabat

Bliv ikke snydt! Tjek loplus.dk før du handler

Dit medlemskort er også et rabatkort til mere end 1.500 steder. Se alle stederne på www.loplus.dk og husk at vise dit medlemskort næste gang du handler i en af de mange butikker

Besøg vores hjemmeside og ring og få en snak om dine muligheder for at blive vikar hos det foretrukne vikarbureau inden for sundhedssektoren.

 39 69 10 89

www.personalegruppen.dk

Hjælp til annoncering?

Se www.dmfnet.dk

Du kan også maile til os på info@dmfnet.dk eller ringe til os på 7022 4088.

**SYGEPLEJERSKE
MED MERIT**

STUDIESTART AUGUST

Kom videre med uddannelsen til sygeplejerske sammen med andre, der har en uddannelse som social- og sundhedsassistent.

Lær om mennesker og deres reaktioner i forbindelse med sundhed, sygdom og lidelse, og bliv i stand til at vurdere og handle på akutte og kroniske sygdomstilstande.

Læs mere om dine muligheder på www.ucsj.dk/sysla.

HUSK!
ANSØGNINGSFRIST
5. JULI

WWW.UCSJ.DK

University College
Sjælland

Foto: Colourbox

Hjemmevejleder til lille bofællesskab

Vi søger en uddannet social- og sundhedsassistent som hjemmevejleder 30 timer om ugen i vores lille bofællesskab OB Muusvej i Farum. Her bor fire fysisk og psykisk udviklingshæmmede ældre, som trives godt med hinanden.

Du er **initiativrig, engageret og munter** – og også ansvarlig, tålmodig og fleksibel. Du yder respektfuld omsorg og pleje, og så er det en fordel, hvis du har erfaring med fysisk og psykisk udviklingshæmmede.

Beboerne har begyndende demens, derfor er tempoet ikke så højt. Men alle er mobile og deltager gerne i forskellige aktiviteter. Til daglig støtter vi beboerne med personlig pleje, madlavning, indkøb, fritidsaktiviteter og kontakt til pårørende m.fl. Derudover har vi en del administrative opgaver.

Som medarbejdere er vi engagerede i neuropædagogik, demens, sund mad og bevægelse. Vi forsøger at skabe et levende og demokratisk bofællesskab, hvor trivsel hos beboere, pårørende og personale er vigtigt.

Bofællesskabet er en lille arbejdsplads præget af selvstændighed, ansvarlighed, engagement og trivsel. Vi tilbyder dig et arbejde med korte beslutningsprocesser og stor indflydelse på såvel din egen arbejdsdag som på vores fælles aftaler.

Ansøgningsfristen er 17. juni kl. 12. Læs mere, og søg stillingen på furesoe.dk/job.

www.furesoe.dk/job

og vi har seks vindere!

Bente Bachmann Krogh
Holme Bygade 5
Holme
8400 Ebeltøft

Ina Green-Andersen
Uglekæret 9
3520 Farum

Connie Kristiansen
Mølleløkken 73
5300 Kerteminde

Poula Kristensen
Vibevej 4
Hørning
8960 Randers SØ

Vibeke Lerche
Strandgårdsparken 144
5600 Faaborg

Birthe Elkjær
Bøgevej 5
7830 Vinderup

vinderne kan vælge imellem

1 Sportstrøje med lynlås (S-XXXL)

2 Ur. med urkæde

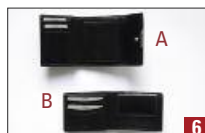
3 Caps. A: gråt logo – B: rødt logo

4 Sports t-shirt (S-XXL)

5 USB-stik med logo

6 Pung. A: herre – B: dame

7 Paraply. A: regnbue – B: sort

8 Shopper.

9 Jakke – windbreaker sort str.: S-XXXL

Send løsningen

Skriv løsningen (de gule felter) til mix@foa.dk eller send et brev til: Mark Nixon, *fag og arbejde*, Stauings Plads 1-3, 1790 København V. Mærk kuverten »krydsord«.
Husk at skrive hvilken præmie, nummer, bogstav og evt. størrelse, du ønsker dig. God fornøjelse!
Vi skal have løsningen senest den 19. maj

Løsning på opgaven i **fag og arbejde** nr. 5. 2010

Silkeborg-Skanderborg

Pensionsrådgivning Silkeborg. Som en service for medlemmerne vil en pensionsrådgiver fra PenSam være til rådighed for medlemmerne på FOA-kontoret, Dalgasgade 24, Silkeborg, 14. og 28. juni kl. 12-14.30. Såfremt du ønsker at tale med vejlederen, kan du træffe aftale om tidspunkt på tlf. 46 97 20 20.

Pensionsrådgivning Skanderborg. Som en service for medlemmerne vil en pensionsrådgiver fra PenSam være at træffe på vores kontor i Skanderborg 29. juni kl. 13-15.30. Såfremt du ønsker en samtale, kan der laves aftale med PenSam på tlf. 44 39 33 31.

Legoland. I år kan der vælges mellem 12. og 13. juni. Medlemspris pr. entre 140 kr., børn 0-2 år gratis. Maks. 5 billetter pr. medlem. Billetterne kan købes kontant i afdelingen fra 15. marts.

Horsens

Seniorudflugt 26. august for pensionister og efterlønnere i FOA Horsens med ægtefælle/samlever. Turen går i år til Humlemagasinet, som ligger i Harnstrup på Fyn. Billetter til 75 kr. købes i FOA Horsens. Billetkøbet foregår i perioden 3. juni til og med 13. august. Det vil være muligt at købe billetter i hele perioden. Afgang fra Horsens banegård kl. 10.15. Vil du vide mere, så læs nærmere i *FOA lokal nyt*, som er udkommet.

Sønderborg

Seniorklub. 26. august kl. 12.30 ved Politistationen, Sønderborg. Vi kører med De grå busser til Schackeborg, hvor vi nyder kaffen i det fri. Derefter middag på Øster Højt Kro kl. 17, og kl. 19 er vi på Renbæk Statsfængsel til en rundvisning, foredrag og kaffe (aktivitetsnr. 9741-10-00-26). Pris 300 kr. for medlemmer og 400 kr. for ikke-medlemmer. Tilmelding 18. april-14. maj. Vær opmærksom på, at ved tilmelding bedes tlf., aktivitetsnr. samt cpr-nr. oplyst. **Løvfaldstur** den 16. september kl. 13.30. Kør selv-tur fra FOA, Damgade 104 gennem Nørreskoven og til Dyrvig Badehotel på Nordals (aktivitetsnr. 9741-10-00-84). Der drikker vi kaffe kl. ca. 15. Pris ca. 50 kr. for kaffe og brød. Tilmelding 26. august-10. september. Husk ved tilmelding at fortælle, om du selv kører og har plads i bilen, eller om du ingen køremulighed har.

Bowling den 7. oktober kl. 13 er der 1 time i Bowlingcentret og derefter kaffe m. brød i FOA, Damgade 104. Pris 50 kr. Tilmelding 13. september-1. oktober (aktivitetsnr. 9741-10-00-92). **Hygge og lottospil** 4. november kl. 14 i FOA, Damgade 104. Pris 30 kr. for kaffe og brød inkl. 1 plade, ekstra plader 5 kr. Tilmelding 7.-29. oktober (aktivitetsnr. 9741-10-00-93).

Julefrokost 25. november kl. 12.30 i FOA, Damgade 104. Det er med musik. Tilmelding 1.-19. november (aktivitetsnr. 9741-10-00-94). *Bestyrelsen*

Odense

Aktivistgruppe D. Nostalgi – måske – men 10. juni inviterer vi til gammeldags udflugt med medbragt madkurv. Klubben giver 1 øl og en lille én (måske 2). Turen går til naturområdet ved Davinde. Efter endt grusgravning har Odense Kommune omdannet området til et helt unikt område med masse af søer, fugle og blomster m.m. Vi har fået en naturvejleder til at fortælle om området, hvorefter man kan gå rundt og

Er du opdateret?

Tilmeld dig FOAs nyhedsbrev:
www.foa.dk/nyhedsbrev

se, hvad man har lyst til. Vi mødes ved Naturskolen Åløkkestedet, Hudevad Byvej 20, Hudevad kl. 11.30, hvor vi starter med at spise på engen ved Vindinge å.

Virksomhedsbesøg på Odense Vandværk 12. august, Vandværksvej 7. Her vil vi få en rundvisning og orientering om vandværkets funktion. Vi mødes ved indgangen kl. 12. På grund af begrænset plads er tilmelding nødvendig. **Sommerudflugt** med medbragt madkurv 26. august. Turen går til blomsterhaven i Nab ved Fåborg. Efter en rundtur i haven nyder vi vores medbragte mad. Derefter fortsætter vi til De 2 Krukker ved Ryslinge, hvor vi drikker kaffe med lagkage til. Når vi er færdige med at se på herlighederne, vender vi hjem til Odense med forventet hjemkomst kl. 16. Vi kører fra P-pladsen Ålykke allé/Rugårdsvej kl. 10. Pris for bustur, entré, kaffe og lagkage: 200 kr. Alle tilmeldinger rettes til Lilly på tlf. 66 13 65 64 eller til Therese på tlf. 66 18 82 08. *P.b.v. Kjeld Rasmussen*

Seniorgruppe Y. 2. august kl. 10-11 på 3. sal i FOA er der restbetaling til ferieturen til Andalusien. Vi starter efter ferien 31. august kl. 10 med banko. Bestyrelsen køber også pakker denne gang. Pris for plader: 1 plade 25 kr. og 2 plader 40 kr. Tag madpakken med, drikkevarer kan købes. Der vil blive solgt amerikansk lotteri. Bemærk: kl. 9.30 er der indbetaling til Samsø-turen 14. september. Medlemmer 350 kr. og ikke-medlemmer 470 kr. Mere herom senere. Fællesklubben *De gode gamle dage* er gratis, men der er tilmelding af hensyn til kaffe og kage. *Hilsen gruppe Y, Inge Egeberg*

Vindere i MedlemsPulsen

Hver måned trækker vi lod blandt deltagerne i FOAs medlemspanel, MedlemsPulsen. Hovedpræmien er et weekend-ophold for to på et Comwell-hotel i Danmark.

Har du endnu ikke tilmeldt dig MedlemsPulsen, kan du stadig nå det. Du skal være medlem af FOA – Fag og Arbejde, have en e-mail-adresse og så skal du have tid og lyst til at deltage i 4-8 undersøgelser hvert år.

Du bliver deltager ved at gå ind på www.foa.dk/medlemspulsen og besvare en række spørgsmål. Vindere i april var:

Weekend-ophold

Kirsten Steen Sørensen, Houmannsgade 29, 2. tv. 8700 Horsens

Gavekort a 250 kroner til Coop

Gitte Engbjerg, Lyngvangen 12, 8950 Hirtshals
Inger Jæger, Svendsgade 43, st. tv. 7100 Vejle
Jens Hedegaard, Sundparken 28, 6100 Haderslev
Jytte Flyvbjerg Kristiansen, Højmarksvænget 14, 8600 Silkeborg
Ingrid Vibeke Gravesen, Ahornvej 3, 6900 Skjern

Vinderne får direkte besked.

Frederikssund

Seniorklubben. Drabschef fra Københavns politi Ove Dahl kommer forbi 15. september kl. 13.30 i FOA HUSET og fortæller om livet i afdelingen – om dansk politi/Københavns Politi og om drabsefterforskning. Ligeledes berettes om samarbejdet med kriminalteknisk afdeling, retsmedicinerne og pressen. Der bliver bagefter tid til at stille spørgsmål.

Midtsjælland

Valgmøde i a-kassens lokale valgkreds. I henhold til a-kassens vedtægter §§ 20 og 24 indkaldes hermed til valgmøde med valg af delegerede og suppleanter samt indstilling af hovedbestyrelsesmedlemmer og suppleanter. Mødet afholdes 16. september kl. 17 i afdelingens lokaler på Japanvej 2 i Slagelse. Dagorden ifølge vedtægterne. Valg af delegeret og suppleanter: FOA Midtsjælland indstiller faglig koordinator Annette Elvensø som delegeret og faglig koordinator Hanne Hennings som suppleant. Indstilling af hovedbestyrelsesmedlem og suppleanter: FOA Midtsjælland indstiller afdelingsformand Sigurd Gormsen som HB-medlem og næstformand Lisbet Nielsen som suppleant. Valgene af delegerede har virkning fra afslutning af valgmødet og frem til næste valgmøde forud for det ordinære delegeretmøde i 2013. Der serveres en øl eller vand på mødet. Tilmelding til mødet er *ikke* nødvendig.

Tur til Sprogø 25. september. Vi kører fra Korsør Lystbådehavn 25. september kl. 10. Frokosten indtages kl. 13 på Sjælland. Stedet kendes endnu ikke. Kl. ca. 14.30 går vi samlet til Korsør Museum. Turen forventes afsluttet kl. 16. Prisen er 100 kr. for medlemmer og 200 kr. for ledsager. Tilmelding tidligst 10. juni og senest 3. september på tlf. 46 97 19 70 eller midtsjaelland@foa.dk.

Koncert med FOUR JACKS 26. september. Bestil billetter på tlf. 46 97 19 70 eller midtsjaelland@foa.dk. Billetterne koster 150 kr. for medlemmer og 225 kr. for én ledsager pr. medlem. Billetter kan købes fra 10. juni.

Tur til DR-byens produktionsafdeling 9. oktober. Der køres fra Slagelse kl. 9, Sorø Hallen kl. 9.15 og fra stationen i Ringsted kl. 9.30. Forventet hjemkomst i Slagelse på Japanvej kl. 18. Der er en dejlig frokost og en overraskelse om eftermiddagen. Prisen er for medlemmer: 200 kr. og for ikke-medlemmer: 400 kr. Der er plads til 50 deltagere. Billetter kan købes fra

10. juni på tlf. 46 97 19 70 eller midtsjaelland@foa.dk.

Kandis-koncert i Tyskland 10.-12. december. Oplev Kandis og Butterflies på en 3-dages tur i Lindstow. Prisen er på 1.100 kr. for medlemmer af FOA Midtsjælland og for ledsager 1.585 kr. Tillæg for enkeltværelse 510 kr. Tilmelding og betaling til Gunner Olsen på tlf. 50 92 58 72 senest 1. oktober. Der er plads til 44 deltagere og tilmelding vil være efter først til mølle-princippet. Læs mere om ovenstående på www.foa.dk/midtsjaelland.dk efter 3. juni. *Venlig hilsen Sigurd Gormsen, afdelingsformand*

Seniorene holder bankospil 15. september kl. 14. Husk en pakke til en værdi af ca. 25 kr. Vi udsætter 2 kurve i præmie. Hvor intet andet er anført, afholdes arrangementerne i lokalerne på Japanvej 2 i Slagelse. Der er gratis adgang med ledsager, og der er gratis kaffe med brød samt øl og vand.

Guldborgsund

Familietur den 31. juli til Dyrehavsbakken. Turen er gratis for afdelingens medlemmer og deres børn (u. 16 år) og ikke børnebørn. For eventuelle ægtefæller opkræves 100 kr. ved afhentning af billetter. Alle børn får udleveret et gratis armbånd, som gælder hele dagen til bakkens kørende forlystelser. Vi har plads til 500 deltagere, og billetterne kan bestilles og udleveres fra 3. juni og fordeles efter først til mølle-princippet. Afgang fra Cementen (foran Nykøbing F. Hallen) kl. 10 og hjem fra Dyrehavsbakken kl. 18. Billetter skal være afhentet i afdelingen senest 5. juli kl. 13. Husk: Hvis du har afhentet billetter og bliver forhindret i at deltage, så kontakt afdelingen, da vi altid har mange på venteliste. *Venlig hilsen afdelingsformand Mogens Larsen*

FOA 1

Pensionist- og efterlønsklubben for kommunale arbejdsledere i FOA 1. Skovtur 16. juni med afgang fra Lyshøjgårdsvej v. Valby Station kl. 9.30. Turen går til Kalundborg, hvor der arrangeres en guidet rundtur i Kalundborg Kirke. Herefter videre til Reersø Kro, hvor der serveres frokost og bliver mulighed for at gå tur langs stranden, og senere indtages eftermiddagskaffen på en landlig kro. Der vil som vanlig være forfriskninger med i bussen. Prisen for FOA 1-medlemmer er 100 kr., for øvrige medlemmer 150 kr. og for en ledsager pr. medlem 200 kr. *På bestyrelsen og aktivtetsudvalgets vegne, formand Helge Koch*

a-kassen

Delegeretmøde

FOAs a-kasse holder ordinært delegeretmøde tirsdag den december 2010 kl. 15-18 i HB-salen, Staunings Plads 1-3, 1790 København V.

Forslag til delegeretmødet skal være indsendt senest 60 dage før delegeretmødet via et lokalt valgmøde. Før delegeretmødet holdes der valgmøder i valgkredsene.

Dagsordenen for alle valgmøder er:

- 1) Valg af dirigent
- 2) Forslag som ønskes behandlet
- 3) Valg af delegerede og suppleanter
- 4) Indstilling af HB-medlemmer og HB-suppleanter.

Alle medlemmer af FOAs A-kasse kan møde op til valgmøde i den lokale a-kasse. Se på www.foasakasse.dk hvor og hvornår, der er valgmøde i din lokale a-kasse.

fag og arbejde
fagbladet for FOA

Sidste frist
for aflevering af stof til afdelinger og klubber

Blad:	Sidste frist	Udkommer
juli/aug.	1. juni	1. juli
sept.	3. aug.	2. sep.
okt.	27. aug.	30. sep.

Teksten må være redaktionen i hænde på afleveringsdagen SENEST med morgenposten

Staunings Plads 1-3,
 1790 København V.

 Telefon: 46 97 26 26
 Telefax: 46 97 23 00
 www.foa.dk
Kontortid:
 Mandag-torsdag: 8:30-16:00
 Fredag: 8:30-15:00
PenSam
 Jørgen Knudsens Vej 2,
 Postboks 282,
 3520 Farum

 Telefon: 44 39 39 39
 Telefax: 44 39 39 40
 www.pensam.dk
FOA-afdelinger:

Afd. 1:	46 97 11 00
foa1@foa.dk	
Bornholm:	46 97 33 13
bornholm@foa.dk	
Brønderslev:	46 97 10 30
broenderslev@foa.dk	
Esbjerg:	76 10 93 50
esbjerg@foa.dk	
Frederikshavn:	46 97 11 70
frederikshavn@foa.dk	
Frederikssund:	46 97 12 00
frederikssund@foa.dk	
Guldborgsund:	46 97 17 50
guldborgsund@foa.dk	
Herning:	46 97 12 60
herning@foa.dk	
Hjørring:	46 97 13 46
hjoerring@foa.dk	
Holbæk:	46 97 14 00
holbaek@foa.dk	
Holstebro:	46 97 14 14
holstebro@foa.dk	
Horsens:	46 97 14 55
horsens@foa.dk	
Kolding:	46 97 15 76
kolding@foa.dk	
KLS:	46 97 15 00
kls@foa.dk	
Køge:	46 97 16 00
koege@foa.dk	

Lillebælt:	46 97 36 10
lillebaelt@foa.dk	
Lfs:	35 44 45 46
lfs@lfs.dk	
Lolland:	46 97 30 00
lolland@foa.dk	
Mariagerfjord:	98 51 21 11
mariagerfjord@foa.dk	
Midtsjælland:	46 97 19 70
midtsjaelland@foa.dk	
Nordsjælland:	46 97 33 90
nordsj@foa.dk	
Nordvestsjælland:	46 97 14 77
nordvestsj@foa.dk	
Odense:	46 97 18 00
odense@foa.dk	
Randers:	46 97 19 00
randers@foa.dk	
Roskilde:	46 97 19 90
roskilde@foa.dk	
Silkeborg-Skanderborg:	46 97 20 20
silkeborg-skanderborg@foa.dk	
Skive:	46 97 20 80
skive@foa.dk	
Social- og Sundhedsafdelingen	
sosu@foa.dk	46 97 22 22
Svendborg:	46 97 27 27
svendborg@foa.dk	
Sydsjælland:	46 97 28 00
sydsj@foa.dk	
Sønderborg:	46 97 34 00
soenderborg@foa.dk	

Sønderjylland:	46 97 35 00
soenderjylland@foa.dk	
Thisted-Morsø:	46 97 29 00
thistedmorsoe@foa.dk	
Trafikfunktionærernes Fagforening:	46 97 28 80
trafik@foa.dk	
Varde:	75 21 01 00
varde@foa.dk	
Vejle:	75 82 52 88
vejle@foa.dk	
Viborg:	46 97 30 30
viborg@foa.dk	
Aalborg:	46 97 31 31
aalborg@foa.dk	
Århus:	89 36 66 66
aarhus@foa.dk	
Lokalkontor i Odder:	86 55 21 40

PMF-afdelinger:	
PMF afd. 1:	46 97 31 01
pmf-afd1@foa.dk	
PMF afd. 4:	43 71 66 90
pmf-afd4@foa.dk	
FOA/PMF Kbh. Syd:	46 97 28 50
kbhsyd@foa.dk	
PMF Fyn:	46 97 13 13
pmffyn@foa.dk	

ANSVARSHAVENDE:
 Gitte Hejberg, chefredaktør
 gith@foa.dk. Tlf.: 46 97 24 58.
REDAKTIONEN:
 redaktionen@foa.dk
 Finn Olsen, redaktionschef, grafiker
 fino@foa.dk. Tlf.: 46 97 23 97.
 Rie Schmidt, redaktionssekretær
 ries@foa.dk. Tlf.: 46 97 23 28.
 Britta Lundqvist, journalist
 brlu@foa.dk. Tlf.: 46 97 23 20.
 Jette Rantorp, journalist
 jehr@foa.dk. Tlf.: 46 97 24 68.
 Merete Nielsen, journalist
 men@foa.dk. Tlf.: 46 97 25 25.
 Maj Dahl-Rasmussen, journalist
 mdar@foa.dk. Tlf.: 46 97 25 65.
 Finn Danielsen, journalist
 fida@foa.dk. Tlf.: 46 97 23 33.
 Gro Ammendrup, journalistpraktikant
 gram@foa.dk. Tlf.: 46 97 24 19.
 Joe Anderson, grafiker.
 joe001@foa.dk, Tlf.: 46 97 23 22.
 Maja Honoré, grafiker.
 maja001@foa.dk, Tlf.: 46 97 22 57.
FORSIDEILLUSTRATION:

Hanne Loop

 Medlem af Dansk Fagpresse
 Tilsluttet Fagpressens Mediekontrol

OPLAG: 205.565/6. årgang

TRYK: Color Print A/S

ISSN: 1901-5712

REDAKTIONEN SLUTTET: 25. maj

 Indlæg til '**AFDELINGER OG KLUBBER**'
 sendes til både Dorthe Møller, dorm@foa.dk
 og Mark Nixon, mlix@foa.dk
 September-nummeret: 3. august
ANNONCER:

DANSK MEDIAFORSYNING

Telefon: 70 22 40 88

www.dmfnet.dk

ANNONCEFRIST:

Juli/aug-nummeret: 9. juni

UDGIVER:

Staunings Plads 1-3,

1790 København V

Telefon: 46 97 26 26

Telefax: 46 97 22 90

www.foa.dk · e-mail: foa@foa.dk

Dit fagblad i fire versioner

Vidste du, at dit fagblad udkommer i fire forskellige versioner?

Der er en version til hver af FOAs fire sektorer: På forsiden øverst til venstre står der, hvilken version af bladet, der er tale om.

Hvis du får en forkert version af bladet, så giv besked til din lokale FOA-afdeling, som vil sørge for at registrere dig rigtigt.

pædagogisk - nummer 07/08 - juli/august 2009

kost/service - nummer 07/08 - juli/august 2009

teknik/service - nummer 07/08 - juli/august 2009

social/sundhed - nummer 07/08 - juli/august 2009

fag og arbejde

Af **Katrine Klinken**
Foto: **Thomas Hergaard**

Kartofler og marinerede sild i sennepscreme

I en familie med mange aktiviteter er det ikke hver dag, man kan nå at lave en masse mad selv. Enkel mad kan sagtens være både mættende og sund, og det vigtigste er at få lidt tid sammen om at dele rigtig mad og ikke dårlig fastfood, der ikke hører hverdagen til. Opskriften er til 4 portioner.

Kartofler og marinerede sild i sennepscreme

1 kg nye kartofler
250 g cherrytomater eller små tomater
1 glas gammeldags modnede sild (ca. 250 g drænet vægt)
2 spsk dild i små duske
2 spsk klippet purløg
2 spsk kørvel uden stilk
150 g cremefraiche
1 spsk stærk sennep, f.eks. dijon-sennep

- Kog kartoflerne møre i letsaltet vand 15-20 min. og pil dem evt. Lad dem køle lidt af og skær dem i skiver. Bland med skyllede tomater skåret i skiver.
- Lad sildene dryppe af og skær dem i mindre stykker.
- Bland cremefraiche med sennep. Skyl de friske krydderurter i koldt vand og dup dem tørre f.eks. med rent køkkenrulle eller evt. i en salatslynge. Rør cremefraiche med sennep, tilsæt krydderurterne og bland med sild.

Salat med ost og brødcroustoner

1 friskt grønt salathoved, f.eks. krølsalat
Vinaigrette:
2 spsk ekstra jomfruolivenolie
1 tsk sennep
2 tsk vineddike
et drys cayennepeber
salt og friskkværnet peber
4 skiver daggammelt hvedebrød
125 g fast komælksost

- Skyl salatblade i koldt vand. Skift vandet, indtil der ikke er mere jord eller sand i. Lad salaten dryppe af i en si eller brug en salatslynge.
- Dressing: Rør en dressing og smag til med cayennepeber, salt og peber.
- Brødcroustoner: Rist små brødtern sprøde på en tør pande.
- Bland salat med dressing, små tern af ost og de ristede brødcroustoner.

Tip

Ost, der har stuetemperatur, har meget mere smag. Tag gerne osten ud flere timer før, den skal nydes. Lagret ost har meget smag og kan bruges som en slags krydderi i salater, på pasta med mere. Ostens fedtindhold beskrives med både + og %. + viser fedtindholdet i ostens tørstof, dvs. protein, fedt og salt – alt det, der ikke er vand. Procenttegnet viser, hvor mange procent fedt der er i hele osten. Plus-tallet er altid højere. F.eks. har en 45+-ost et fedtindhold på 27 %.

Se også
www.foa.dk/opskrifter

Er du rigtig klog?

Test din viden og vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop Danmark til en værdi af 250 kroner.

Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål.

Alle svarene kan findes i dette nummer af *fag og arbejde*.

Send den rigtige rækkefølge af bogstaver til redaktionen@foa.dk senest den 15. juni og skriv quiz i emnefeltet.

Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen.

Vinderen af quizen i *fag og arbejde* nr. 5 blev Susanne Andersen, Aars

1. Hvor mange fattige anslår Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, der findes i Danmark?

- A 100.000
- B 200.000
- C 300.000

2. Hvor ligger fattigdomsgrænsen efter skat for en person i Danmark ifølge OECD?

- A 101.157 kroner
- B 123.554 kroner
- C 135.332 kroner

3. Hvor mange børn i Danmark vokser op i en fattig familie?

- A Hvert 10. barn
- B Hvert 20. barn
- C Hvert 30. barn

4. Hvor mange af FOAs tillidsfolk har det seneste år oplevet, at ansatte i løntilskud udfører ordinært arbejde inden for de områder, hvor der er afskediget?

- A 10 procent
- B 15 procent
- C 25 procent

5. Der er så meget kvinder ikke forstår ... Hvad hedder det, når man fisker i en sø, hvor der er sat ørreder ud?

- A Fisk&Fang
- B Put&Take
- C Plop&Take

6. Hvor meget faldt procentdelen af patienter med en alvorlig infektion med, da et ekstra sæt hænder blev sat ind til at gøre rent på en sygehusafdeling i Glasgow?

- A 26,6 procent
- B 21,6 procent
- C 14,6 procent

7. Hvor mange tillidsrepræsentanter deltog i stormødet i Fredericia om nedskæringer i det offentlige?

- A 2.500
- B 3.500
- C 4.500

8. Beskæftigelsesministeriet har sat gang i en ny kampagne, Syg med job. Hvad går kampagnen ud på?

- A At få faggrupper til at arbejde bedre sammen
- B At sygdom og arbejde ikke behøver at udelukke hinanden
- C At få flere ud på arbejdsmarkedet

9. Hvor indgik englehop, linegang med promillebriller og stress-øvelser med legoklodser?

- A På FOAs Landselevaktivitet
- B I Folketinget ved fremlæggelsen af regeringens Genopretningsplan
- C På Amalienborg ved vagtskiftet den 1. april

10. Hvor meget bedre blev FOAs regnskab end budgetteret i 2009?

- A 2 millioner kroner
- B 15 millioner kroner
- C 20 millioner kroner

Afsender:

FOA
FAGOGARBEJDE

Stauings Plads 1-3
1790 København V

41007 fag og arbejde

Populære modeller til job og fritid!

... gør din dag behagelig

Hos Praxis præsenterer vi dig nu for vores spændende nye modeller og velkendte klassikere. Modeller som giver dig følelsen af velvære enten på jobbet eller i fritiden - uden at gå på kompromis med hverken kvalitet eller pris.

Mix som du vil
- Spar op til
50%

Frit valg 2 par kun
350,-

Model 25170 Roma
Damesandal med velcrolukning.
Kvalitet: Imiteret nubuck
Farve: Lys blå/grå - Navy/grå
Størrelse: 36 - 42
Normalpris 199,-

Model 25110 Athen
Ballerinasko til damer med velcrolukning over vristen.
Kvalitet: Imiteret skind med indersål i microfiber.
Farve: Hvid/grå
Størrelse: 36 - 42
Normalpris 299,-

Model 25080 Lissabon
Damesandal med tåstrop og velcrolukning.
Kvalitet: Ægte skind - også indersålen.
Farve: Sort
Størrelse: 36 - 42
Normalpris 329,-

Frit valg 2 par kun
400,-

Model 25130 Amsterdam
Damesandal med mulighed for indstilling over vristen.
Kvalitet: Imiteret skind med indersål i microfiber.
Farve: Hvid
Størrelse: 36 - 42
Normalpris 279,-

Frit valg 2 par kun
500,-

Model 25150 Dublin
Sportssko til damer med elastik-lukning og lille hæl.
Kvalitet: Imiteret skind
Farve: Hvid/grå
Størrelse: 36 - 42
Normalpris 299,-

Model 25180 Monaco
Sandaler til damer og herrer med velcrolukning - også på bagremmen.
Kvalitet: Imiteret skind med indersål af ruskind.
Farve: Sort - Hvid
Størrelse: 36 - 46
Normalpris 299,-

Ta'2 betal for én
kun **149,-**

Model 98508
Dame t-shirt med korte ærmer, taljering og rund hals. Super blød og lækker T-shirt i 100% bomuld der holder farve og facon - selv efter mange vask.
S-3XL
(Hvid og lys blå S - 4XL)

Sort Rød Hvit Lys blå Turkis Lys lime Pink Azurblå Lilla Navy Coral

Mix som du vil! - Du kan frit bestille blandt alle varerne på siden og får selvfølgelig rabat på alt - bare du bestiller minimum 2 dele tilsammen. (gælder ikke T-shirts) Varerne sendes som postopkrav. Hvis du bestiller via telefon eller internettet, har du mulighed for at betale med dankort - så sparer du kr. 72,- i efterkravsgebyr til Post Danmark. Tilbudet gælder til 30.06.2010. Fuld retur- og bytteret inden 30 dage.

Praxis A/S
Hammershusvej 16 i
7400 Herning

Bestil på 97 12 82 82 eller www.praxiswear.dk

- hvor du kan se hele kollektionen

FOA 6/2010

www.sp3.dk